UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Dipòsit digital de documents de la UAB

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Martínez Rivero, Daniela. *La recerca-acció com a eina de reflexió i visibilització en l'educació en el lleure*. Treball de Final de Grau (Universitat Autònoma de Barcelona), 2026 (Pedagogia). 63 pàg.

This version is available at https://ddd.uab.cat/record/336912

under the terms of the CC BY-SA license.

TREBALL DE FINAL DE GRAU (ApS):

“La recerca-acció com a eina de reflexió i visibilització en l’educació en el lleure ”

Autora: Daniela Martínez Rivero
Grau de Pedagogia
Tutora: Anna Ciraso-Calí (Departament de Pedagogia Aplicada)

1 de juny del 2026

Resum

Aquest Treball de Fi de Grau, desenvolupat en la modalitat d'Aprenentatge Servei (ApS), té com a finalitat analitzar com la recerca-acció pot afavorir la pràctica reflexiva de les educadores de l'Espai Jove Doctor Plans de Sabadell i contribuir a la visibilització de la seva tasca socioeducativa. Es detecta la necessitat detectada de generar evidències que permetin fer visible l'impacte educatiu del servei més enllà de les activitats de lleure que habitualment s'associen als Espais Joves.

Com a estratègia es compta amb el Photovoice, una metodologia participativa que permet als participants expressar la seva mirada sobre la realitat del servei a través de fotografies i reflexions. Hi van participar dues educadores, i trenta joves d'entre 12 i 16 anys. Els quals van documentar i analitzar experiències relacionades amb la funció educativa de l'Espai Jove. La recollida d'informació es va complementar amb observacions, entrevistes i grups de discussió, afavorint la triangulació de dades.

Els resultats evidencies que el procés va generar espais de reflexió permetent que les educadores prenguin consciència del valor educatiu de les accions educatives i de lleure que sovint són invisibilitzades. Les aportacions del jovent van evidenciar la importància de les relacions interpersonals, el sentiment de pertinença, el paper de les educadores com a referents i la funció de l'Espai Jove com a entorn de suport i participació.

Es conclou que la recerca-acció, implementada mitjançant el Photovoice, constitueix una eina útil per promoure la reflexió professional, generar evidències qualitatives i visibilitzar la tasca socioeducativa desenvolupada en contextos d'educació no formal com és l'educació en el lleure. A més, la proposta ha despertat interès per ser replicada en altres serveis socioeducatius, fet que evidencia el seu potencial transformador i la seva continuïtat més enllà del marc acadèmic del TFG.

Paraules clau: recerca-acció, Photovoice, educació no formal, Espai Jove, pràctica reflexiva, participació juvenil, visibilització socioeducativa.

Resumen

Este Trabajo de Fin de Grado, desarrollado en la modalidad de Aprendizaje-Servicio (ApS), tiene como finalidad analizar cómo la investigación-acción puede favorecer la práctica reflexiva de las educadoras del Espai Jove Doctor Plans de Sabadell y contribuir a la visibilización de su labor socioeducativa. Se detecta la necesidad de generar evidencias que permitan hacer visible el impacto educativo del servicio más allá de las actividades de ocio que habitualmente se asocian a los Espacios Jóvenes.

Como estrategia de intervención se empleó el Photovoice, una metodología participativa que permite a los participantes expresar su visión de la realidad del servicio a través de fotografías y reflexiones. Participaron dos educadoras y treinta jóvenes de entre 12 y 16 años, quienes documentaron y analizaron experiencias relacionadas con la función educativa del Espai Jove. La recogida de información se complementó con observaciones, entrevistas y grupos de discusión, favoreciendo la triangulación de datos.

Los resultados evidencian que el proceso generó espacios de reflexión que permitieron a las educadoras tomar conciencia del valor educativo de acciones socioeducativas y de ocio que a menudo permanecen invisibilizadas. Las aportaciones de los jóvenes pusieron de manifiesto la importancia de las relaciones interpersonales, el sentimiento de pertenencia, el papel de las educadoras como figuras de referencia y la función del Espai Jove como entorno de apoyo y participación.

Se concluye que la investigación-acción, implementada mediante el Photovoice, constituye una herramienta útil para promover la reflexión profesional, generar evidencias cualitativas y visibilizar la labor socioeducativa desarrollada en contextos de educación no formal, como la educación en el ocio y el tiempo libre. Además, la propuesta ha despertado interés para ser replicada en otros servicios socioeducativos, lo que evidencia su potencial transformador y su continuidad más allá del marco académico del Trabajo de Fin de Grado.

Palabras clave: investigación-acción, Photovoice, educación no formal, Espai Jove, práctica reflexiva, participación juvenil, visibilización socioeducativa.

Abtract

This undergraduate thesis, conducted as a Service-Learning project, aims to analyze how action research can promote reflective practice among educators at the Espai Jove Doctor Plans in Sabadell and help raise awareness of their socio-educational work. There is a need to generate evidence that highlights the educational impact of the service beyond the recreational activities typically associated with youth centers.

Photovoice was employed as an intervention strategy, a participatory methodology that allows participants to express their view of the reality of the service through photographs and reflections. Two educators and thirty young people aged 12 to 16 participated, documenting and analyzing experiences related to the educational function of the Espai Jove. Data collection was supplemented with observations, interviews, and focus groups, facilitating data triangulation.

The results show that the process created spaces for reflection that allowed the educators to become aware of the educational value of socio-educational and leisure activities that often remain unseen. The young people's contributions highlighted the importance of interpersonal relationships, the sense of belonging, the role of the educators as role models, and the function of the Espai Jove as a supportive and participatory environment.

It is concluded that action research, implemented through the Photovoice method, is a useful tool for promoting professional reflection, generating qualitative evidence, and highlighting the socio-educational work carried out in non-formal education settings, such as education in leisure and free time. Furthermore, the proposal has sparked interest in being replicated in other socio-educational services, which demonstrates its transformative potential and its continuity beyond the academic framework of the Bachelor's Thesis.

Keywords: action research, Photovoice, non-formal education, Espai Jove, reflective practice, youth participation, socio-educational visibility.

Agraïments

Gràcies Anna Ciraso per acompanyar-me en aquest procés, per ensenyar-me a sembrar una llavor, donar arrels a les meves idees i formar les branques que han donat com a fruit aquest treball.

Gràcies educadores, que tot i que tothom coneix el vostre nom, heu volgut quedar en l'anonimat perquè els nostres joves són els protagonistes d'aquest arbre. Però sense la vostra participació, dedicació i constància no hauria pogut créixer d'aquesta manera.

Gràcies rufes (joves) per comptar amb mi durant el vostre desenvolupament com a adults. M'heu fet canviar la meva percepció de l'Espai Jove, el qual estava purament estigmatitzat. Per recordar-me que som el futur de la societat. Per preguntar-me cada dia "com va el teu TFG?". I sobretot, per deixar-me formar part del vostre grup i acceptar-me com a una més.

1. Introducció i selecció de la temàtica **2**
2. Plantejament del problema **2**
2.1. Contextualització i plantejament del problema 2
2.2. Objectius 4
3. Marc teòric **5**
3.1. Introducció 5
3.2. Educació en el lleure, educació formal i no formal 6
3.3. L'àmbit socioeducatiu 7
3.4. Rol de la recerca en la tasca professional i en el seu aprenentatge 7
3.5. Recerca-acció com a eina de transformació socioeducativa 8
4. Metodologia i criteris de qualitat de recerca **10**
4.1. Analisi del procés de recerca-acció afavoreix la pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores de l'Espai Jove 10
4.2. Proposta socioeducativa que contribueix a la visibilització de la tasca educativa de l'Espai Jove, potenciant la participació i la reflexió crítica del jovent. 11
5. Pla de treball **13**
6. Codisseny de la proposta d'intervenció **14**
6.1. Selecció del tema 16
6.2. Invitació i explicació del mètode 16
6.3. Explicació de la proposta i consigna 17
6.4. Creació, enviament i recopilació de fotografies i relats 18
6.5. Anàlisi col·lectiva i selecció 18
6.6. Priorització de temes clau 19
6.7. Acció i difusió 20
7. Informe d'implementació i resultats **20**
7.1. Limitacions i adaptacions 20
7.2. Resultats 21
7.2.1. Pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores. 21
7.2.2. Proposta socioeducativa desenvolupada mitjançant el Photovoice. 23
8. Conclusions i propostes de millora **25**
9. Referències bibliogràfiques **29**
10. Annexos **31**
10.1. Annex 1 - Entrevista estructurada 31
10.2. Annex 2 - Grup de discussió 34
10.3. Annex 3 - Diari de camp 38
10.4. Annex 4 - Poster Photovoice a l'Espai Jove 41
10.5. Annex 5 - Planning Sessions 42
10.6. Annex 6 - Fitxes de reflexió 44
10.7. Annex 7 - Temes clau 45
10.8. Annex 8 - Producte final 46
10.9. Annex 9 - Resum de reflexions 49
10.10. Annex 10 - Imatges generades 55

1. Introducció i selecció de la temàtica

Aquest Treball de Fi de Grau es troba dins la modalitat Aprenentatge Servei (ApS), una metodologia caracteritzada per combinar els diferents processos d'aprenentatge acadèmics amb un servei a una entitat, centre o institució. De manera que els estudiants desenvolupen els seus coneixements i competències mentre contribueixen donant aquest servei amb l'objectiu de donar resposta a diferents necessitats socials reals a l'entorn.

Segons Morín-Fraile et al. (2020), l'ApS compta amb tres dimensions fonamentals: l'aprenentatge acadèmic, el servei a la comunitat i la pràctica reflexiva. Sense aquestes tres parts, el TFG no es tracta d'una activitat d'aprenentatge servei, sinó com a una pràctica professional, voluntariat o una anàlisi acadèmica de la realitat. En aquest sentit, els projectes d'ApS promouen un aprenentatge significatiu, ja que connecten els continguts teòrics amb situacions reals i fomenten la participació activa dels estudiants en la millora del seu entorn.

Dins aquest marc, el meu Treball de Fi de Grau ha estat desenvolupat amb la col·laboració de l'Espai Jove (EJ) Doctor Plans Sabadell, un servei socioeducatiu destinat a adolescents i joves prestat per l'Ajuntament de Sabadell, i desenvolupat per l'Associació Esportiva Can Deu. En aquest es duen a terme activitats de lleure educatiu, participació i dinamització comunitària amb el barri de Can Deu de Sabadell.

El centre està format per un equip de tres educadores, dues d'elles són les encarregades d'observar les diverses situacions relacionades amb la convivència, la participació i la implicació dels joves en les activitats proposades i altres implementades per part de l'Ajuntament. I una d'elles és la coordinadora l'Associació Esportiva Can Deu, fa de pont entre l'Espai Jove i l'entitat.

Tot i que la majoria d'activitats són lúdiques, destinades a la diversió i al foment de la socialització, la cohesió de grup i el desenvolupament integral de els/les joves, hi ha determinades dinàmiques que requereixen reflexió o concentració. En aquest context es va plantejar, de manera conjunta, la necessitat de crear una proposta socioeducativa que permetés explorar les percepcions i experiències dels joves que formen l'EJ. Fomentant així la seva participació activa i la reflexió sobre les dinàmiques que es produeixen en aquest context.

La selecció d'aquesta temàtica respon, per tant, a la voluntat de promoure la participació juvenil, la reflexió crítica i la construcció col·lectiva de coneixement, així com de generar un espai on els joves puguin expressar la seva perspectiva sobre el funcionament de l'Espai Jove i les dinàmiques que hi tenen lloc.

D'aquesta manera, el projecte pretén no només generar aprenentatge per part de l'estudiant, sinó també aportar un retorn útil per a l'equip educatiu i per al mateix centre, contribuint a comprendre millor la realitat dels joves i a orientar possibles millores en la pràctica socioeducativa.

2. Plantejament del problema

2.1. Contextualització i plantejament del problema

El Pla Local de Joventut (PLJ) de Sabadell 2022-2025 és el document que defineix el marc de planificació de les polítiques de joventut de Sabadell durant un període de quatre anys, té com a objectiu estructurar de manera conjunta i consensuada les accions destinades a acompanyar els

joves en el seu procés de construcció personal i ciutadana, dins aquestes accions trobem els Espais Joves (EJ). Aquests són espais socioeducatius i relacionals que permeten que les polítiques d'acompanyament i participació arribin de forma directa al jovent, d'entre 12 i 18 anys, de la ciutat. Aquests formen una xarxa que de cinc centres ubicats en barris allunyats del centre de la ciutat: EJ Can Rull, EJ Can Puiggener, EJ Torre-Romeu, EJ Doctor Plans i EJ La Creu de Barberà. Són territoris sense alternativa d'oci i/o espais de trobada i amb un alt nombre d'usuaris/es en situació de risc d'exclusió social.

Tal i com Bages et al. (2021) defineixen, els EJ són un lloc de confiança on el jovent pot gaudir del seu temps de lleure d'una manera segura i acompanyada en un horari de tarda, de 16:30h a 20:30h. Tracten de fomentar l'autonomia del jove, la transmissió de valors (treballar convivència, la interculturalitat, etc.) i la prevenció i la salut creant conscienciació sobre temàtiques com les drogues, la sexualitat i/o trastorns de salut mental per tal de reduir les conductes de risc.

Aquest servei és de titularitat municipal, per la qual cosa es troba impulsat per l'Ajuntament de Sabadell mitjançant el Servei de Joventut, tot i que la gestió directa de l'activitat sovint es realitza mitjançant la col·laboració amb entitats externes. Per exemple, l'EJ Doctor Plans, en el qual centraré el meu TFG, és dinamitzat per l'Associació Esportiva Can Deu (AECD).

Des del Pla Local de Joventut s'estableixen una sèrie de fitxes d'actuacions, aquests són documents de planificació detallada que s'utilitzen per descriure cadascun dels programes i projectes que configuren. Definint així com seran, quins àmbits i valors treballaran, i com s'implementaran les polítiques de joventut durant la vigència del pla. En el cas de l'EJ Doctor Plans, i d'altres EJ, s'estableix que el seu objectiu operacional és promocionar i facilitar l'autonomia i la participació de la persona jove, la participació juvenil, l'arrelament al territori, la seva participació activa (fomentant així la convivència i les dinàmiques participatives i relacions respectuoses), acompanyats sempre per l'orientació de professionals. Les accions que configuren els projectes són:

- La programació pròpia d'activitats de cada un dels EJ, i activitats trimestrals conjuntes entre els 5 espais joves que formen part de la xarxa.

  També s'especifica els recursos amb els quals comptarà:

  - Humans: Cap del Servei de feminisme i diversitat/ Cap de secció de Joventut / responsable Tècnic territori i associacionisme de l'Oficina Jove / Personal extern dels espais joves.
  - Equipaments: Sales i espais en equipaments cívics municipals (centres cívics) / Altres espais i/o equipaments del municipi.

  Respecte a la metodologia, es detalla els agents implicats en el projecte i com es coordinaran aquests:

  - Agents implicats: Servei de Feminismes i Diversitat - Joventut / Oficina Jove del Vallès Occidental Sabadell/ centres cívics municipals – Servei de participació/ personal extern dels espais joves/ agents educatius de l'entorn.
  - Mecanismes de coordinació: Comunicació directa entre responsable / Tècnica territori i associacionisme de l'Oficina Jove amb referents de les entitats gestores del servei. Coordinacions mensuals amb personal extern dels espais joves (generals i territorials) i coordinació resta de personal tècnic municipal que intervé en el programa.

Un altre aspecte important per al desenvolupament d'aquests TFG, és l'estratègia i els canals (xarxes socials, web, tríptics, etc.) dels quals es fan ús per donar a conèixer l'acció.
Generalment aquests són:

- Canals de comunicació directa amb joves del municipi, espais joves.
- Canals de comunicació i/o difusió virtuals (xarxes socials, web, llistes de distribució , ...) i canals de comunicació físics (tríptics, publicacions, cartelleria, agenda jove, Punt Informació als instituts, etc.).

Tot i que es presenta aquesta estructura clara i definida per als Espais Joves, en la pràctica es detecten diverses dificultats que afecten la visibilització i el reconeixement de la seva tasca socioeducativa. Els canals de comunicació i difusió que es preveuen en el PLJ limiten la concepció de la missió dels EJ i no es veuen representades les pràctiques socioeducatives de els/les educadors/es dels centres. Sovint també aquests espais són percebuts com a únicament espais de lleure, o en alguns casos, com a espais conflictius vinculats a determinats col·lectius juvenils.

Malgrat l'existència de múltiples accions educatives, aquestes no sempre es documenten ni es fan visibles de manera estructurada, fet que dificulta la construcció d'un discurs pedagògic fonamentat en evidències. Aquesta manca de visibilització té conseqüències tant per a els/les joves com per a les professionals dels Espais Joves. Ja que, d'una banda, contribueix a la reproducció d'estigmes socials que qüestionen la legitimitat d'aquests espais i del jovent que els freqüenta. I d'altra, suposa una desvaloració de la tasca educativa que de els/les professionals, limitant així el seu reconeixement social i institucional.

Des d'un inici, l'equip d'educadores van expressar la demanda de desenvolupar una proposta que contribuís a la visibilització de la tasca educativa que desenvolupen a l'Espai, donant-li així valor al seu treball amb el jovent del barri i el seu impacte.

Per donar resposta a aquesta necessitat expressada vaig escollir el mètode Photovoice, una metodologia participativa que permet que les persones participants expressin la seva mirada sobre la realitat mitjançant la fotografia. Aquesta metodologia facilita que els joves es converteixin en protagonistes del procés, ja que són ells mateixos qui identifiquen, documenten i reflexionen sobre situacions del seu entorn.

Pel que és necessari ajudar al personal de l'EJ Doctor Plans a incorporar metodologies que els hi permetin analitzar la seva pròpia pràctica, generar evidències i construir estratègies de difusió que facin visible l'impacte real del servei. Aquesta necessitat obre la porta a l'ús de la recerca-acció com a eina de reflexió, transformació i visibilització de la pràctica socioeducativa i la solució a la pregunta inicial d'investigació:

> "Com pot la recerca-acció ajudar a les educadores del EJ Doctor Plans a fer visible la seva pràctica socioeducativa i a reflexionar sobre aquesta?"

Aquesta pregunta orienta el desenvolupament del treball, analitzar el procés de reflexió dels agents participants les quals construeixen les evidències qualitatives sobre la pràctica socioeducativa de l'Espai Jove.

2.2. Objectius

OG1: Analitzar com el procés de recerca-acció afavoreix la pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores de l'Espai Jove.

OE1: Acompanyar a les educadores de l'Espai Jove en el procés de recerca-acció

OE2: Adaptar elements de la recerca-acció a un context d'educació no formal com són els Espais Joves

OG2: Dissenyar una proposta socioeducativa que contribueixi a visibilitzar la tasca educativa de l'Espai Jove, potenciant la participació i la reflexió crítica del jovent.

OE3: Implementar estratègies per a la difusió i la visibilització de la recerca-acció.

OE4: Analitzar com el procés de recerca-acció permet a les educadores de l'Espai Jove generar evidències per a la pràctica educativa.

3. Marc teòric

3.1. Introducció

El marc teòric d'aquest Treball de Fi de Grau té com a finalitat fonamentar conceptualment l'anàlisi i la proposta d'intervenció desenvolupades en el context dels Espais Joves de Sabadell, i proporcionar els elements necessaris per comprendre la complexitat de la pràctica socioeducativa que s'hi duu a terme. Atès que l'objectiu del treball se centra en l'acompanyament de les educadores en un procés de reflexió sobre la seva pràctica, amb la finalitat de generar evidències i fer visible el seu impacte, cal abordar diversos eixos teòrics que permetin contextualitzar, interpretar i justificar aquest plantejament.

En primer lloc, s'analitza le concepte d'educació en el lleure en relació amb l'educació formal i no formal, amb l'objectiu de situar els Espais Joves dins del sistema educatiu i reconèixer el seu valor pedagògic. Aquesta aproximació permet comprendre aquests equipaments no només com a espais d'oci, sinó com a entorns educatius, amb una clara intencionalitat formativa i socialitzadora, aspecte clau per entendre la rellevància de la seva tasca socioeducativa.

A continuació, s'aborda l'àmbit socioeducatiu com a marc d'intervenció professional, posant el focus en la complexitat, la incertesa i el caràcter relacional de l'acció educativa. Aquest apartat permet entendre la pràctica socioeducativa com un procés dinàmic, contextualitzat i construït en la interacció entre professionals, participants i context, superant una visió reduccionista basada únicament en l'aplicació de tècniques o programes tancats.

Seguidament, el marc teòric aprofundeix en el rol de la recerca, en la tasca professional i en l'aprenentatge dels i les educadores socials. Aquesta perspectiva resulta fonamental per legitimar la recerca com a part inherent de la pràctica professional i per valorar el paper actiu dels educadors com a generadors de coneixement a partir de la seva pròpia acció. Entendre la recerca com una actitud integrada a la pràctica permet justificar la necessitat d'incorporar processos sistemàtics de reflexió, documentació i anàlisi en contextos d'educació no formal com els Espais Joves.

Finalment, es presenta el programa RecercAULA com a referent institucional que exemplifica com la recerca aplicada pot integrar-se de manera estructurada en la pràctica educativa, afavorint la generació d'evidències i la millora dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Tot i situar-se en l'àmbit de l'educació formal, aquest programa aporta elements transferibles al context socioeducatiu dels Espais Joves, especialment pel que fa a la sistematització de la pràctica, la professionalització dels equips educatius i la visibilització de l'impacte educatiu.

En conjunt, aquest marc teòric estableix les bases conceptuals que permeten comprendre la necessitat d'incorporar metodologies de recerca des de la pràctica socioeducativa i justifica l'enfocament metodològic del TFG, esdevenint imprescindible per orientar el desenvolupament de la proposta d'Aprenentatge Servei presentada posteriorment.

3.2. Educació en el lleure, educació formal i no formal

Amb l'objectiu de situar els Espais Joves en el sistema educatiu, he analitzat les característiques principals de cada tipologia educativa i el seu paper en el desenvolupament personal i social del jovent, posant èmfasi en l'educatiu del lleure com a espai de transmissió de valors, participació i inclusió social fora del currículum escolar.

Touriñán López (1996) defineix l'educació formal com el procés d'adquisició i el conjunt de competències, destreses i actituds educatives que s'obtenen mitjançant estímuls directament educatius en activitats conformades pel sistema escolar. En canvi, l'educació no formal és el procés d'adquisició i el conjunt de competències, destreses i actituds educatives que s'obtenen mitjançant estímuls directament educatius en activitats no conformades pel sistema escolar.

L'educació formal està estructurada pels nivells que el sistema educatiu estableix: primària, secundària i educació superior obligatòria i/o no obligatòria. Aquesta estructura està organitzada de manera gradual i jerarquitzada, i per això implica una progressió lineal, que compta amb una sèrie de requisits, a través dels diferents cursos i etapes. A diferència de la majoria d'activitats no formals, l'educació formal es defineix per disposar d'una programació a temps complet dirigida a assolir una finalitat definitiva i l'obtenció de titulacions oficials. És a dir, les activitats estan jurídiques i administrativament reglades per la Llei d'Educació de Catalunya (LEC).

Per una altra banda, l'educació no formal es compon d'una sèrie d'activitats, que tot ser organitzades i sistematitzades, es duen a terme al marge de l'estructura del sistema educatiu. Aquestes activitats es troben realitzades per diverses institucions socials, polítiques i econòmiques que no tenen com a finalitat exclusiva l'educació com són les administracions locals, ministeris de diferents branques, empreses privades, sindicats i partits polítics, i exèrcits, esglésies i entitats particulars.

Trobem dins aquest àmbit diferents tipologies d'educació no formal:

- Educació en el lleure
- Escoles de pares i educació familiar
- Alfabetització i educació bàsica d'adults
- Formació laboral i professional
- Educació sanitària i salut

Segons la Llei 12/2009 d'Educació de Catalunya (LEC), l'educació en el lleure es defineix com un conjunt d'activitats que tenen un caràcter educatiu i socialitzador reconegut i incorporat pel sistema educatiu. Se centra en el compromís i la transmissió de valors i es considera un element fonamental per al procés educatiu i socialitzador de l'alumnat, essent un dret per a tots els estudiants accedir-hi en condicions d'igualtat. L'educació en el lleure ha d'incorporar mesures específiques per a la igualtat de gènere i la prevenció de la violència, seguint les directrius dels plans d'igualtat del sistema educatiu.

Aquestes activitats, que pretenen focalitzar-se en iniciatives, moviment i experiència, es duen a terme en el temps lliure dels infants i jovent, amb una intencionalitat pedagògica fora del currículum escolar establert i fora de l'àmbit escolar. Qui vetlla per a la qualitat de l'educació en el lleure a Catalunya és La Direcció General de Joventut, els quals regulen la formació dels treballadors/es i directors/es, de les activitats a l'aire lliure de joves menors de 18 anys, i les instal·lacions en els que es dona el servei. La Direcció està articulada per diversos agents de la comunitat educativa: centres educatius i administracions locals, ajuntaments, famílies i associacions (AFA), entitats i empreses especialitzades en l'educació en lleure i/o voluntariat que col·laboren en la realització d'aquestes

activitats. Dins del marc de la seva autonomia, els centres públics poden establir acords amb associacions sense ànim de lucre per autoritzar l'ús de les instal·lacions del centre més enllà de l'horari escolar per a dur a terme activitats de lleure.

El Govern té la responsabilitat de regular els requisits mínims i establir els criteris de qualitat que han de complir les activitats de lleure, i objectiu d'aquesta regulació és garantir que la seva contribució al procés educatiu dels infants i joves sigui efectiva. I, a més a més, les administracions públiques han d'establir mesures per garantir que tots els alumnes puguin participar en activitats de lleure en condicions d'equitat i igualtat. Això implica eliminar qualsevol mena de discriminació per raons econòmiques o socials, territorials o culturals, de capacitat personal i/o ús dels Espais Escolars.

3.3. L'àmbit socioeducatiu

Per poder entendre la pràctica socioeducativa com a un procés relacional i contextualitzar l'aplicació de tècniques o metodologies tancades, he analitzat la complexitat de l'àmbit socioeducatiu, proporcionant definicions i comprensió de l'àmbit com a un marc d'intervenció professional.

Segons Úcar (2016), l'àmbit socioeducatiu és un espai viu, complex, i a la vegada continu, que es construeix en un mateix instant. Aquest àmbit no és estàtic, sinó que es caracteritza per la seva incertesa, la immediatesa i la necessitat de flexibilitat i creativitat en l'acció quotidiana.

Però per tal de comprendre l'àmbit socioeducatiu hem d'endinsar-nos primer en l'educació social. Aquesta es defineix com a la professió concreta que posa en pràctica la pedagogia social, la qual és nova en el sector educatiu. A Espanya l'entenem com a una matriu interdisciplinària de coneixement i a l'educació social com a la professió que l'encarna (Úcar, 2021). Té com a objectiu dotar als subjectes de recursos d'aprenentatge perquè puguin actuar de manera digna en el món.

Pel que a l'àmbit socioeducatiu, l'entenem com al marc d'intervenció. Es tracta d'un camp d'acció on es desenvolupa la tasca educativa on operen diferents agents, com educadors/es socials, treballadors/es socials, pedagogs/es, animadors/es i mestres. No és una simple aplicació de diferents tècniques, sinó que es basa en una relació complexa entre tres elements clau:

- El/la professional (l'educador/a o Treballador/a Social): Un agent que busca crear coneixement, que adapta la seva intervenció en cada actuació, on la seva interacció posa en pràctica l'aplicació de projectes i coneixements interdisciplinaris (psicologia, sociologia, pedagogia), la seva pròpia manera de ser i relacionar-se, i per últim, la seva experiència pròpia. Això és el que s'anomena les tres P.
- El/la participant (persona, grup o comunitat): És aquell que accepta i/o tracta de negociar la proposta educativa, ningú educa si l'altre no ho vol de manera lliure, té veu pròpia per a expressar-se durant el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- El context: És un element que regula i influeix directament en la intervenció, és el context sociocultural, institucional i ambiental. Inclou aspectes com les polítiques socials, els límits dels drets humans i les característiques territorials.

3.4. Rol de la recerca en la tasca professional i en el seu aprenentatge

És important incorporar metodologies de recerca en context d'educació no formal, com és l'Espai Jove, aquesta perspectiva posa en valor el rol de el/la professional com a agent de canvi. Per tal de demostrar-ho, s'analitza el paper de la recerca com a element clau en el desenvolupament professional de els/les educadors/es socials i en el seu procés d'aprenentatge, un procés continu.

La recerca és una eina per a l'aprenentatge continu de les professionals de l'àmbit socioeducatiu, el motor del desenvolupament professional. La investigació forma part de la pràctica professional, permeten així avançar i millorar en intervencions, transformant-les en pràctiques més reflexives, fonamentades i ajustades a les necessitats de la realitat social del participant. Té un paper central en la millora de l'ensenyament i l'aprenentatge (Afdal i Spernes, 2018; Darling-Hammond, 2010; Fung, 2017). La recerca pot informar i enriquir la pràctica docent a l'aula, proporcionant una font de pràctiques i polítiques basades en l'evidència (Shulman, 1986; Stappenbelt, 2013; Taylor, 2007; Wood, 2009). Tanmateix, perquè la recerca tingui un impacte significatiu, ha de ser realitzada i utilitzada pel professorat, que és l'agent principal del procés educatiu (Fullan, 2007).

Definim la recerca com a una actitud i un posicionament davant la realitat (Úcar, 2016). Aquesta actitud es divideix en quatre accions procedimentals imprescindibles: saber mirar i interrogar la realitat per qüestionar-se a si mateix, al participant i al context, saber buscar, saber crear, i, en últim lloc, saber comunicar i compartir. Pel que, un/a educador/a social no pot ser un aplicador de coneixements o tècniques apreses, la pràctica de l'educació social exigeix que el professional sigui un investigador de la seva pròpia tasca, capaç d'adaptar i recrear el coneixement per ajustar-lo a la singularitat de cada persona. Aquest coneixement és normatiu, és a dir, està intencionalment dirigit a generar les condicions perquè es produeixi l'aprenentatge, i aquest es produeix gràcies a la relació constant entre la teoria i la pràctica en el procés de recerca.

Des d'aquesta perspectiva, el rol de la recerca comptem amb tres formes de construir aquest coneixement, corresponen a tres tipus d'agents participants adoptant diferents rols en la relació socioeducativa. El primer nivell és anomenat nivell de recerca, fa referència al coneixement que és construït pels investigadors/es. El segon nivell insereix en la integració, com el professional fusiona la teoria amb les seves experiències i reflexions personal, i en conclusió, el tercer nivell se centra en la relació, en el coneixement emergent i col·lectiu que emergeix de la interacció i negociació directa entre els/les educadors/es i els/les participants. Aquests nivells evidencien que la cerca no és un procés únicament lligat a la pràctica, sinó que és un element necessari per a l'acció socioeducativa que afavoreix l'aprenentatge professional i el desenvolupament de les seves intervencions.

D'aquesta manera, entenem la recerca com a un procés integrat a la pràctica professional que permet a els/les educadors/es generar coneixement, revisar les seves intervencions i donar resposta a les necessitats socioeducatives. Reforçant així el paper actiu del professional com a agent de canvi, que garanteix una pràctica educativa més ajustada, reflexiva i significativa.

3.5. Recerca-acció com a eina de transformació socioeducativa

Per poder realitzar aquest TFG és important presentar un referent institucional, un exemple que serveix com a punt de partida. Aquest és el RecercAULA per a exemplificar com la recerca es pot integrar sistemàticament en la pràctica educativa quotidiana. El RecercAULA situa els/les professionals de l'educació com a agents actius en la generació de coneixement i en la millora dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Tot i que se centra en l'educació formal, el seu plantejament metodològic i els seus objectius poden ser adaptats a l'àmbit educatiu no formal, com és l'educació en el lleure, i al socioeducatiu per tal de comprendre com els processos de recerca des de la pràctica pot contribuir a la generació d'evidències, a la reflexió, a la presa de decisions i a altres aspectes rellevants que es tracten d'estudiar en aquesta investigació.

El RecercAULA es tracta d'un programa d'innovació pedagògica impulsat per part del Departament d'Educació de Catalunya, es va iniciar l'any 2023 i té una durada de tres cursos acadèmics on la seva

finalitat és fomentar l'aprenentatge entre iguals a través de la metodologia de recerca-acció. Requereix una assistència obligatòria del 80% a les sessions síncrones que es duen a terme, a més a més de lliurar documentació específica a cada curs. En el primer cicle es presenta un pòster i portafolis, a l'any següent un vídeo i diferents portafolis, i a l'últim una memòria final juntament amb un article acadèmic. Aquests tres anys acrediten als participants amb un reconeixement que inclou hores d'assessorament/formació (30 h) i hores d'innovació tant per al coordinador (50 h anuals) com per als participants (40 h anuals) (Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació i Formació Professional, 2025)

Aquest programa afavoreix la qualitat dels processos d'ensenyament-aprenentatge als centres i a la generació d'evidències que puguin contribuir a la presa de decisions en matèria de centre i de política educativa. Està dissenyat per establir un ecosistema educatiu basat en l'aprenentatge entre iguals a través de xarxes de centres i docents, constituint comunitats professionals d'aprenentatge. Pel que busca millorar la qualitat de l'ensenyament-aprenentatge utilitzant evidències generades pels mateixos docents, i promoure una xarxa de centres capaços de generar evidències que serveixin per millorar les polítiques educatives.

Aquest programa està adreçat a una àmplia gamma de centres educatius (educació infantil, primària, secundària, batxillerat, formació professional, educació de persones adultes i règim especial), i la seva metodologia central és la recerca-acció col·laborativa, que se segueix al llarg dels tres anys de durada del programa. Els centres seleccionats compten amb l'acompanyament d'assessors en recerca, que són docents en actiu amb formació específica, que es desplacen al centre per guiar-los en el procés.

Com ens explica el Departament d'Educació i Formació Professional (DEFP) (2025), cada centre proposa un aspecte que vol millorar i elabora un projecte de recerca. La temàtica de millora es vincula a una Estratègia Docent d'Alt Impacte (HITS), que són pràctiques educatives reconegudes en recerques internacionals com a estratègies d'ensenyament fiables per obtenir bons resultats d'aprenentatge.

El cicle de la recerca-acció RecercAULA implica diversos passos clau:

1. Observar i identificar la problemàtica: Observar el que passa a l'aula i prendre consciència, identificant, a partir d'evidències, problemàtiques i àmbits de millora.
2. Plantejar preguntes de recerca i explorar la literatura: 'Esmicolar' el significat de l'àmbit de millora, plantejar preguntes de recerca, i explorar la literatura per avançar en els sabers teòrics (estudiant a fons les HITS).
3. Definir i implementar l'acció: Definir una nova acció pedagògica, fonamentada en l'exploració bibliogràfica prèvia, i implementar-la a l'aula, recollint dades (per exemple, enregistrant la classe o disposant de produccions inicials i finals dels alumnes).
4. Analitzar resultats: Analitzar els efectes de la nova acció pedagògica a partir de les dades recollides, extreure conclusions i apuntar cap a una futura proposta de millora.
5. Elaborar articles i expandir: Elaborar un article acadèmic i expandir la metodologia de recerca-acció dins del propi centre educatiu.

D'aquesta manera, l'anàlisi d'aquest programa ens ensenya el valor de les iniciatives institucional que promouen la recerca des de la pràctica com a eina de millora educativa, evidencia que la recerca pot formar part del dia a dia dels equips educatius i esdevenir així un motor de canvi i innovació.

4. Metodologia i criteris de qualitat de recerca

Aquest Treball de Fi de Grau s'emmarca en la modalitat d'Aprenentatge i Servei (ApS), i es presenta com a una proposta d'intervenció socioeducativa. Es fonamenta en un procés de recerca que permet analitzar, comprendre i transformar la realitat educativa de l'EJ. En aquest sentit, la intervenció i la recerca es desenvolupen de manera interrelacionada, provocant així la coherència entre l'enfocament de la recerca-acció i el paradigma sociocrític que orienta aquest treball.

Seguint l'estructura i la finalitat que ens ofereix Habermas (1982) segons el tipus d'interès, em centraré en el paradigma socio-crític, basat en l'interès emancipatori, la crítica social i la transformació. Aspectes que s'alineen a la perfecció amb els objectius d'aquesta investigació.

La metodologia de la qual es farà ús és la qualitativa-participativa que s'entén com a un procés d'investigació participatiu, col·laboratiu i deliberatiu que involucra tant als participants com a l'investigador/a. Segons Bel-Enguix et al. (2020), també podem incloure la metodologia quantitativa per aportar dades quantitatives descriptives per tal de donar suport a la informació obtinguda.

Per una altra banda, si ens fixem en els criteris de qualitat en l'educació proposats per Gub i Lincoln (1994), Martens (2010), en la recerca qualitativa-participativa es posa el focus en la credibilitat, la transferència, la dependència i la confirmabilitat/reflexibilitat, que convergeixen en la transformabilitat:

- La credibilitat com a criteri de validesa interna, valor de la veritat, segons el grau de control associat al disseny de la recerca i la precisió en la construcció de les dades.
- La transferència com a criteri d'aplicabilitat, la possibilitat d'aplicar els descobriments en altres contextos
- La dependència com a criteri de consistència, segons el grau en el fet que es repetiran els resultats en cas de replicar la recerca.
- La confirmabilitat/reflexibilitat com a criteri de neutralitat, seguretat de que els resultats no estan esbiaixats.

Aquesta metodologia respon a la pregunta de recerca, combinant la recerca-acció com a mètode de millora i reflexió professional, amb el Photovoice com a eina participativa per generar evidències sobre la tasca educativa de l'Espai Jove.

4.1. Analisi del procés de recerca-acció afavoreix la pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores de l'Espai Jove

Per tal de donar resposta al primer objectiu general plantejar, he explorat com el procés de recerca-acció afavoreix la pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores de l'Espai Jove. Mitjançant un procés metodològic basat en els principis de la recerca-acció dins d'un enfocament qualitatiu-participatiu. Plantejant-ho com un procés cíclic, combinant acció, observació, reflexió i millora de la pràctica educativa, on les educadores no són només objecte d'estudi, sinó participants actives en la construcció de coneixement.

La seva participació activa al llarg de tot el procés implicarà la generació d'espais de treball, en els quals podrem identificar aspectes rellevants de la pràctica educativa, analitzar-les de manera conjunta i reflexionar sobre possibles línies de millora. Aquest acompanyament es realitzarà des d'una posició que promourà la participació, el diàleg i la construcció de coneixement.

Es farà ús de tres instruments de recollida d'informació amb l'objectiu de garantir la qualitat i rigorositat del procés. Afavorint així donar resposta a l'OG1 i als seus objectius específics respectius des de diferents perspectives.

- L'observació del dia a dia del centre permetrà identificar dinàmiques, pràctiques educatives i processos de presa de decisions. És a dir, analitzar com es desenvolupa la pràctica educativa en context i identificar elements propis de la recerca-acció en un espai d'educació no formal. Aquest instrument ajudarà a donar resposta al OE2, permetent identificar elements propis de la recerca-acció en.
- Les entrevistes estructurades amb les educadores permetran aprofundir en les percepcions, experiències i valoracions en relació amb el procés de recerca-acció. Facilitarà recollir com viuen el procés, quins aprenentatges identifiquen i en quina mesura consideren que afavoreix la seva pràctica reflexiva. Aquest instrument ajudarà a donar resposta al OE2, donant suport a les educadores i analitzar l'impacte de la seva pràctica reflexiva.
- Els grups de discussió amb les educadores serà un espai d'acompanyament i reflexió on podran compartir experiències, contrastar punts de vista i analitzar conjuntament la seva pràctica. Aquest instrument ajudarà a donar resposta al OE1, facilitant l'acompanyament i la reflexió com a elements clau del procés recerca-acció.

Tant les entrevistes com els grups de discussió seguiran un guió prèviament elaborat per garantir la coherència del procés i la relació amb els objectius de la investigació. Els guions utilitzats es poden consultar als annexos (Annex 1 i Annex 2).

Amb aquesta triangulació d'instruments no només es recollirà informació, sinó que també formarà part del mateix procés de recerca-acció, afavorint la construcció compartida de coneixement i la identificació de possibles línies de millora, contrastar informació i augmentar la credibilitat dels resultats. Pel que aquesta eina de transformació, la qual no només pretén descriure la realitat, sinó també generar canvis i millores en la pràctica educativa, donarà resposta al primer objectiu general. La triangulació dels instruments va reforçar la credibilitat d'aquests resultats. La triangulació permetrà contrastar perspectives i obtenir una comprensió holística de la realitat estudiada.

Finalment, cal destacar que tot el procés es desenvoluparà tenint en compte els criteris de qualitat de la recerca qualitativa, assegurant la credibilitat, la transferència, la dependència i la reflexivitat, així com la coherència amb el paradigma sociocrític que orienta aquest treball.

4.2. Proposta socioeducativa que contribueix a la visibilització de la tasca educativa de l'Espai Jove, potenciant la participació i la reflexió crítica del jovent.

Respecte al segon objectiu general, el qual se centra en la visibilització de la tasca educativa de l'EJ mitjançant el desenvolupament d'una proposta socioeducativa potenciant a la vegada la participació i reflexió crítica dels joves.

La proposta escollida, entre tots els agents que han participat en aquesta investigació, per a respondre a aquest objectiu i als seus objectius específics és el Photovoice. Es tracta d'una eina participativa que permet entendre i abordar qüestions socials complexes des de la perspectiva de les persones que les experimenten. Aquest fet facilita la connexió amb el seu entorn i la reflexió sobre les seves experiències a través de la fotografia (Valdivia, 2023). Pel que fa al context de l'Espai Jove, l'eina promourà la participació activa del jovent i la construcció col·lectiva de coneixement.

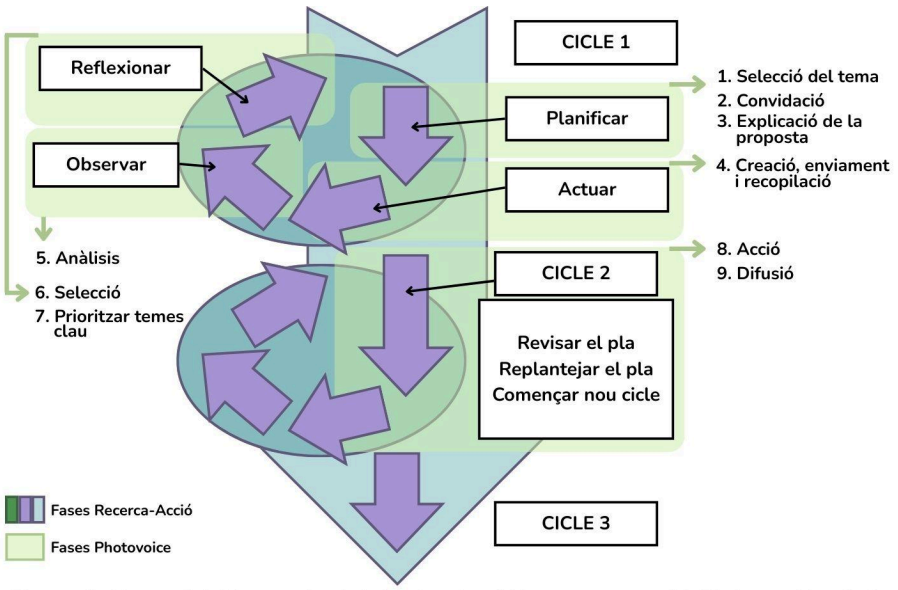

Figura 1: Fases del Photovoice i del mètode cíclic recerca-acció. Elaboració pròpia a partir de Valdivia (2023) i Kemmis et. al.(2023).

Aquesta proposta dona resposta al segon objectiu general, ja que permet dissenyar i implementar una intervenció participativa orientada a la visibilització de la tasca educativa de l'EJ a partir de les experiències del jovent.

Els principis del Photovoice convergeixen amb el paradigma sociocrític que orienta aquest treball, així com amb la metodologia de la recerca-acció (Figura 1). En aquest sentit, el procés s'estructura en fases alineades amb el model cíclic de planificació, acció, observació i reflexió proposat per Kemmis, basat en Lewin (1946). D'aquesta manera, el Photovoice no només facilita la recollida d'evidències visuals i narratives, sinó que esdevé també una eina de transformació socioeducativa.

El producte final del procés es planteja com un recurs per a la difusió de la tasca educativa de l'Espai Jove. Les evidències generades durant el procés estan formades per fotografies, reflexions escrites, categories emergents i espais de discussió col·lectiva, entenent-les com a produccions qualitatives que permeten interpretar la dimensió educativa de l'EJ. Pel que, aquest procés dona resposta a l'OE3, mitjançant la generació d'un producte de difusió, i a l'OE4, a través de la construcció d'evidències derivades de les fotografies, relats i espais de reflexió.

Finalment, es realitzaran diferents sessions de reflexió amb les educadores i els/les joves amb la finalitat d'analitzar les seves vivències i reflexions al voltant del projecte. Aquest espai es dinamitzarà amb una estructura orientada a la facilitació del diàleg i la reflexió col·lectiva sobre aspectes com la valoració del procés, els aprenentatges generats, les dificultats trobades i la utilitat del Photovoice en la pràctica reflexiva.

Aquesta eina i els instruments que la formen ens permetrà obtenir una comprensió profunda del procés desenvolupat, així com del seu impacte en la pràctica professional de les educadores i en la visibilització del treball socioeducatiu. Provocant que la descripció detallada del context, els participants i les característiques de l'EJ pretén facilitar la transferència dels resultats a altres contextos similars.

5. Pla de treball

Per tal de portar a terme aquest TFG, en una primera fase vaig mantenir una reunió amb la meva tutora amb l'objectiu de delimitar el marc d'Aprenentatge Servei (ApS) i conèixer les diferents opcions de temàtiques amb les quals podríem treballar. Vam decidir centrar-nos en un equipament socioeducatiu municipal, en un Espai Jove de la ciutat de Sabadell en el qual realitzo el Pràcticum II del Grau de Pedagogia.

Un cop definit el context, i tot i conèixer el servei, vaig dur a terme una primera trobada amb les educadores de l'espai. Això em va permetre aprendre de manera més concreta el funcionament de l'espai, les línies de treball i les necessitats detectades en relació amb la pràctica socioeducativa que volia desenvolupar.

Arran d'aquest primer contacte, vam identificar com a necessitat principal la manca de mecanismes sistemàtics per visibilitzar i difondre l'impacte de la tasca socioeducativa que es duu a terme a l'EJ, així com la persistència d'estigmes socials associats a aquests equipaments. Les dues educadores i jo vam acordar orientar el TFG cap a l'acompanyament de les educadores en un procés de reflexió sobre la seva pràctica, mitjançant l'ús de la recerca-acció com a enfocament metodològic aprofitant també el potencial de la tècnica el Photovoice per a realitzar la difusió.

Un cop establerts els paràmetres inicials per començar a la recerca, vaig elaborar un pla de treball per guiar el TFG des de la fase inicial fins a la redacció de l'informe final. Facilitant així l'organització de les diferents tasques, la seqüenciació del procés i l'assoliment progressiu dels objectius plantejats, garantint la coherència entre el marc teòric, la metodologia i la proposta d'intervenció desenvolupada.

	Desembre	**Gener**	**Febrer**	**Març**	**Abril**	**Maig**	**Juny**
Seguiment inicial		12/01					
Contacte amb EJ Doctor Plans							
Recerca bibliogràfica							
Marc teòric							
Disseny metodològic							
Reunions amb les educadores							
Desenvolupament ApS							
Aplicació Photovoice							
Seguiment intermedi					20/04		
Sessions de selecció i priorització							
Redacció final i conclusions							
Lliurament final							1/06

6. Codisseny de la proposta d'intervenció

El disseny s'estructura seguint el cicle de la recerca-acció col·laborativa proposat per Kemmis i McTaggart (1988) i adaptat pel programa RecercAULA, que organitza el procés en fases iteratives de diagnosi, planificació, acció, observació, reflexió i retorn. Aquest model, representat gràficament a l'esquema incorporat (Figura 2), orienta la seqüència metodològica i garanteix la coherència entre els objectius, els instruments i la participació de les educadores.

L'estructura de la proposta compta amb la finalitat de donar resposta a la pregunta de recerca, articulant-se en dues versants: la reflexió de les educadores sobre la seva pràctica educativa i la visibilització de l'impacte educatiu des del punt de vista del joventde l'Espai Jove.

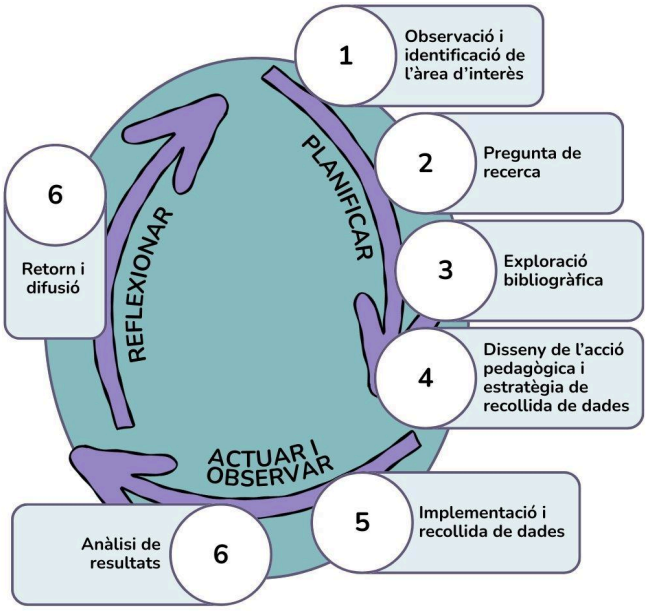

Figura 2: Elaboració pròpia a partir de XTEC. (2023)

La recerca-acció és un procés reflexiu que vincula dinàmicament la recerca, l'acció i la formació, realitzada per professionals de les ciències socials, sobre la seva pròpia pràctica. Es duu a terme en equip, amb o sense l'ajuda d'un facilitador extern al grup (Bartolomé, 1986).

Aquest procés consisteix en una metodologia d'investigació qualitativa, de perspectiva sociocrítica, té com a finalitat principal el canvi i la transformació socioeducativa. Estudia una situació social per millorar la qualitat de l'acció en aquesta ajudant així a els/les professionals a actuar de manera més coherent. És cíclic i progressiu, on cada cicle del qual es compon compta de quatre fases interrelacionades: la planificació d'un pla d'acció, l'actuació, l'observació i la reflexió crítica per replantejar l'acció i començar un nou cicle.

El cicle presentat s'adapta a l'ús del Photovoiceb (Figura 3), que permet integrar la recollida d'evidències visuals i narratives dins del procés d'anàlisi i transformació de la pràctica socioeducativa. Si seguim les fases del cicle de la recerca-acció col·laborativa del RecercAULA com a referència les fases del photovoice, el disseny de la recerca comptarà amb 7 fases:

1. La primera fase se centra en l'observació i la identificació de l'àrea d'interès. Analitzaré el context de l'Espai Jove Doctor Plans de Sabadell, identificant així la necessitat i seleccionant el tema que construirà la primera fase del Photovoice.

2. L'establiment de la pregunta de recerca és la segona fase del cicle de recerca-acció. Amb aquesta podrem guiar tot el procés del Photovoice i s'elaborarà de manera conjunta amb el mateix equip d'educadores del centre, la segona fase del mètode.
3. La tercera fase, l'exploració bibliogràfica, també coincideix amb la finalitat del segon punt de l'estructura del Photovoice. Es revisarà la documentació per tal planificar de manera coherent totes les eines i estratègies.
4. Durant la quarta fase d'aquest cicle, es durà a terme la planificació, on es determina l'acció pedagògica i la forma de recollida de dades. Definint així de manera conjunta aspectes com la consigna fotogràfica, els criteris ètics i de privacitat, les sessions de discussió col·lectiva, etc.
5. La implementació i la recollida de dades van estrictament relacionades amb la creació, l'enviament i recopilació de fotografies i relats del Photovoice. Aquesta fase ens servirà tant com per a la creació de dades i la recollida i registre d'aquestes.
6. La sisena fase, l'anàlisi de resultat, envolta tres etapes del mètode Photovoice, l'anàlisi col·lectiu, la selecció i la priorització de temes clau. Aquest moment reflecteix la fase de reflexió del cicle recerca-acció, en el qual la interpretació és el motor de transformació, analitzant les dades per separat una anàlisi individual i una anàlisi col·lectiva.
7. El retorn i la difusió són l'última fase del cicle, s'exposen els resultats provocant així una discussió amb l'equip d'educadores. A partir d'aquest feedback, es proposen i co-dissenyen una acció de difusió tancant així el primer cicle de recerca-acció, donant peu a la possibilitat d'iniciar un nou.

<table>
<tr><th colspan="2">Fases Photovoice</th><th>Cicle de recerca-acció</th><th>Descripció</th></tr>
<tr><td rowspan="4">PREPARACIÓ</td><td>1. Selecció del tema</td><td>1. Observació i identificació de l'àrea d'interès</td><td>Es detecta la problemàtica real i es decideix què es vol visibilitzar.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2. Invitació i explicació del mètode</td><td>2. Pregunta de recerca</td><td>Es concreta la pregunta i es prepara el procés participatiu.</td></tr>
<tr><td>3. Exploració bibliogràfica</td><td>Es fonamenta teòricament el problema i la metodologia.</td></tr>
<tr><td>3. Explicació de la proposta i consigna Photovoice</td><td>4. Disseny de l'acció pedagògica i estratègia de recollida de dades</td><td>Es decideix com es recolliran dades i com funcionarà el Photovoice.</td></tr>
<tr><td>TREBALL DE CAMP</td><td>4. Creació, enviament i recopilació de fotografies i relats</td><td>5. Implementació i recollida de dades</td><td>Les participants documenten la seva pràctica a través de fotos i textos.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">ANÀLISI</td><td>5. Anàlisi col·lectiva</td><td rowspan="3">6. Anàlisi de resultats</td><td>S'interpreten les dades visuals i narratives de manera conjunta.</td></tr>
<tr><td>6. Selecció</td><td rowspan="2">S'escullen imatges significatives i es defineixen temes emergents.</td></tr>
<tr><td>7. Priorització de temes clau</td></tr>
<tr><td>8. Acció</td><td rowspan="2">7. Retorn i difusió</td><td rowspan="2">Es comparteixen resultats, es crea una proposta de millora i s'obre un nou cicle.</td></tr>
<tr><td>9. Difusió</td></tr>
</table>

Figura 3: Descripció de la relació entre les fases del Photovoice amb el mètode cíclic recerca-acció. Elaboració pròpia a partir de Valdivia (2023) i Kemmis et. al. (2023).

Durant l'anàlisi de les dades i la priorització de temes clau dels resultats obtinguts a partir del Photovoice. Juntament amb tots els agents que participen en el procés vam categoritzar temàticament la informació recollida a partir de les fotografies i les reflexions, identificant idees i elements recurrents i significatius agrupats per categories.

6.1. Selecció del tema

En la primera fase d'aquesta intervenció, on s'identifica la problemàtica real, la qual ha orientat la intervenció des d'un inici, decidint també així què és el que es volia visibilitzar mitjançant el Photovoice. Aquesta problemàtica és la manca de visibilització i sistematització de l'impacte socioeducatiu de l'Espai Jove Doctor Plans, i mitjançant aquesta intervenció es visibilitzara l'impacte socioeducatiu invisible de la pràctica quotidiana de l'EJ, tant des de la mirada professional com des de l'experiència vivencial dels joves.

La concreció i delimitació de la temàtica va estar construir de manera compartida amb les educadores del centre i amb l'acompanyament de la meva tutora, l'Anna Ciraso. Aquest procés de pluja d'idees em va permetre ajustar la temàtica a les necessitats detectades en el context i el mateix EJ, per així assegurar també un bon ús de la tècnica del Photovoice (buscar una altra manera de redactar-ho).

La intervenció compta amb la participació tant de les tres educadores de l'Espai Jove Doctor Plans com del grup de joves usuaris del servei. Les educadores assumeixen el rol d'investigadores, participant activament en diferents fases de la intervenció com la definició de la pregunta de recerca, l'anàlisi de les dades generades i el disseny de l'acció final de difusió. Reforçant així el caràcter reflexiu i transformador de la proposta, ja que són professionals en l'àmbit de la pedagogia, l'educació social, i a més a més, amb experiència en el treball amb adolescents en contextos d'educació no formal.

Per una altra banda, els i les joves participen com a agents actius del procés, aportant la seva mirada vivencial a través de la producció d'imatges i relats que expressen la resposta a la consigna del Photovoice respecte a l'EJ. La seva participació permet incorporar la dimensió experiencial i comunitària de l'impacte socioeducatiu, superant una visió exclusivament professional. El grup que ha format part de la recerca han estat 30 joves d'entre 12 i 16 anys, usuaris habituals de l'EJ. Aquest equip ha estat difícil de guiar, tenint en compte el grau d'implicació en les activitats i que el procés de recerca requeria un alt grau de participació per part del jovent.

D'aquesta manera, la selecció del tema no només respon a una inquietud acadèmica, sinó a una necessitat compartida pel propi equip educatiu i contextualitzada en la realitat del servei.

6.2. Invitació i explicació del mètode

Un cop va estar definida la temàtica de la intervenció, vaig iniciar la fase d'invitació i explicació del mètode Photovoice amb les educadores de l'Espai Jove Doctor Plans. En aquesta fase es busca concretar la pregunta de recerca, la consigna, i preparar el procés participatiu que estructura la intervenció.

En primer lloc, es presenta formalment el mètode, explicant la finalitat, les fases del procés i els principis que el fonamenten mitjançant un pòster (Annex 4) i com a suport per donar-li cos al producte i comptar amb recursos pero orientar el desenvolupament del Photovoice, també es va fer ús del recurs "Caixa d'Autoaprenentatge Fotoveu" creat per Ciraso Calí, Úcar Martínez i Valdivia Vizarreta (2024).

En una segona reunió amb les educadores es va concretar la consigna, la qual guiaria el procés, assegurant que fos significativa i compartida per tots els i les participants tenint en compte el context. Tot i que no va estar fins a la tercera reunió on vam redactar la consigna, aquesta reunió ens va ajudar a delimitar el focus del Photovoice i orientar la consigna.

En tot moment vaig clarificar el paper que assumirien les educadores dins del procés. No eren subjectes avaluables, sinó que eren investigadores implicades en la producció, anàlisi i interpretació de les dades que s'obtindrien amb el Photovoice. Remarcant que la metodologia no tenia com a objectiu valorar o jutjar la seva pràctica professional, sinó generar de manera conjunta un espai de reflexió.

Per una altre banda, vaig insistir també en el fet que el Photovoice no consisteix únicament en la producció de fotografies, sinó en la creació d'un procés reflexiu que permet analitzar el significat de la pràctica socioeducativa i transformar-la en una evidència. Aquest aclariment va resultar fonamental per garantir la implicació de les educadores, en especial dels joves, i preparar el desenvolupament de la proposta.

6.3. Explicació de la proposta i consigna

Un cop definit el focus de la recerca i presentat el Photovoice, vaig explicar la proposta d'intervenció a tots els agents amb l'objectiu de garantir la comprensió de la funció de cadascun en el procés. Tot i que és una pràctica en la qual el producte final es presentar de manera anònima, en tractar amb menors d'edat, l'equip de d'educadores i jo vam informar les famílies sobre l'estudi per afavorir la transparència i la difusió de la intervenció.

En la primera sessió, vaig clarificar que el Photovoice no es plantejava com una activitat puntual, sinó com una acció pedagògica dins d'un procés de recerca el qual és participatiu. Posant èmfasi en el seu caràcter reflexiu i transformador, no només volem analitzar, sinó també comprendre. Destacant la fotografia i la reflexió com a eines per analitzar la pràctica socioeducativa des de diferents perspectives.

Seguidament, vaig definir l'estratègia de recollida de dades. Cada participant havia d'elaborar una fotografia i una breu reflexió escrita que donés resposta a una consigna. L'escrit ajudaria a contextualitzar-la i aprofundir en el seu significat, combinant la dimensió visual i narrativa.

La consigna formulada va ser:

> Fotografia un moment que mostri com l'Espai Jove educa.

Aquesta consigna es planteja com una orientació oberta des d'un inici, però a mida que es realitzaven reunions amb les educadores vam decidir que era necessari focalitzar-la. Facilitant així la llibertat d'expressió de els i les participants, mantenint la coherència amb la pregunta de recerca.

En el cas de les educadores, la seva consigna va estar adaptada per a ser un exemple:

> Fotografia un moment que mostri com eduques a l'Espai Jove.

Davant la dificultat detectada per part de les educadores respecte la generació de respostes del jovent, com és la tendència a fer ús de les Intel·ligència Artificial Generativa i la repetició de les aportacions de companys i companyes, vam establir que la reflexió havia de respondre a tres preguntes orientadores. De manera que guiaríem als participants, però no els limitaríem a l'hora de fer una anàlisi més profunda i individual de les fotografies i les reflexions.

- Què està passant en aquesta imatge?

- Per què aquest moment mostra que l'Espai Jove educa?
- Quin impacte té aquest moment en tu o en els altres?

Les fotografies es podien realitzar fora de la sessió, però la reflexió es feia de manera individual a l'Espai, per promoure la reflexió crítica i evitar interpretacions superficials.

A més, vaig acordar els criteris ètics del procés, incidint en el consentiment informat, la protecció de la identitat, la representació respectuosa i el valor, la realització de les fotografies. Aquest treball va ser especialment rellevant amb els joves per garantir un ús responsable de la imatge.

Aquesta fase va permetre establir les bases conceptuals, metodològiques i ètiques del projecte, assegurant l'estructuració del marc que afavoreix la participació activa i la reflexió crítica.

Finalment, un cop definit el disseny de la intervenció, vam poder donar inicia a la fase de treball de camp del Photovoice, en la qual els participants van començar la producció de fotografies i reflexions vinculades a la seva experiència a l'Espai Jove.

6.4. Creació, enviament i recopilació de fotografies i relats

Un cop definida la consigna i establerts els criteris metodològics i ètics, iniciem la fase d'implementació del Photovoice, deixant de banda preparació i introduint-nos en el treball de camp. Aquesta fase està centrada en la producció i la recollida de dades.

Durant el període d'un mes, tant les educadores com els i les joves participants van documentar moments, espais o situacions que consideraven significatius en relació amb la dimensió educativa de l'EJ. Vam tindre especial atenció que aquest procés es desenvolupés en situacions quotidianes del centre, afavorint així la integració de la dinàmica habitual del servei per tal d'evitar la generació de situacions artificials o descontextualitzades. La dimensió narrativa, la reflexió que van dur a terme, va permetre ampliar la comprensió de la imatge, aportant informació sobre la vivència personal, ja que la persona participant contextualitzava la fotografia i explicitava el seu significat.

Pel que fa a la recopilació, per tal d'assegurar una organització clara del material obtingut, i facilitar així l'anàlisi posterior, totes les fotografies i reflexions van ser enviades a un correu creat únicament per a aquesta tasca: espai.photovoice@gmail.com. Així, en el cas de voler fer ús d'aquesta eina per a altres actuacions a l'Espai Jove podran fer ús del compte. Vaig vetllar especialment per garantir el respecte als criteris ètics establerts, revisant que no apareguessin elements que poguessin vulnerar la confidencialitat o la protecció de la identitat.

Aquesta etapa va possibilitar la creació del conjunt de dades visuals i narratives que representen la dimensió educativa des de dos punts de vista complementàris com són la perspectiva professional de les educadores i l'experiència dels joves. Aquesta fusió va enriquir la informació del procés i va aportar dades rellevants sobre la dimensió emocional, relacional i comunitària de l'Espai Jove.

La implementació del Photovoice no només va generar dades, sinó que també va iniciar un primer nivell de reflexió personal en els participants, ja que el simple acte de fotografiar i narrar implicar aturar-se, observar i adonar-se del valor educatiu de l'EJ i la seva quotidianitat. Aquest fet va donar pas a l'inici de les diferents fases d'anàlisi del Photovoice.

6.5. Anàlisi col·lectiva i selecció

Aquesta fase té com a objectiu generar un espai de diàleg i reflexió compartit que permeti interpretar de manera conjunta el significat de les imatges i aprofundir en la comprensió de la

pràctica socioeducativa. Pel que entenem l'anàlisi com a una tècnica d'interpretació de dades com un espai educatiu.

L'anàlisi del material generat la vam dur a terme de manera conjunt durant 5 sessions amb una durada d'una hora i mitja cadascuna amb els i les joves participants, i 2 sessions més extres amb amb les educadores de l'espai (Annex 5). En aquestes, cada voluntari/a va poder presentar la seva fotografia i la reflexió associada per donar diferents aportacions i opinions respecte a aquesta. Tot i que no es va donar, també vaig donar l'opció de no presentar-la en cas de voler mentenir l'anonimat. Aquest espai va afavorir l'intercanvi de punts de vista, la construcció col·lectiva de significat i la identificació d'elements comuns i divergents en relació amb la pregunta de recerca.

Per facilitar el procés, vaig fer ús de preguntes orientadores i fitxes d'anàlisi (Annex 6) que van actuar com a guia per estructurar el diàleg i promoure una reflexió més profunda, evitant interpretacions superficials i fomentant una mirada crítica sobre la realitat representada.

Durant les sessions, el nostre rol com a investigadores es centra en la dinamització del grup, assegurant la participació de tothom i un clima de respecte i escolta activa. També promoure que els participants comentessin i interpretessin les aportacions dels altres, enriquint el procés d'anàlisi.

Aquest procés col·lectiu va permetre identificar temàtiques recurrents i aspectes rellevants de la pràctica educativa de l'Espai Jove, contribuint a la construcció d'un relat compartit. A més, va afavorir el desenvolupament de la capacitat crítica dels joves i la seva implicació en el procés de recerca.

Posteriorment, tots junts vam iniciar el procés de selecció de les fotografies i reflexions que formarien part del producte final, amb l'objectiu d'identificar aquelles més representatives i significatives dels resultats obtinguts. Es va dur a terme de manera participativa, implicant els i les joves en la presa de decisions.

El resultat d'aquest procés va ser la configuració d'un conjunt de fotografies i relats que sintetitzen el treball fet i que esdevenen la base per a la fase de difusió i retorn a la comunitat. A més a més, va afavorir a la reflexió sobre criteris de representativitat, rellevància i coherència amb la pregunta de recerca, així com el debat i l'argumentació entre els participants.

6.6. Priorització de temes clau

Un cop seleccionades les fotografies i reflexions més significatives, vam donar pas a la fase de priorització de temes clau, la qual té com a l'objectiu d'identificar els principals eixos de significat emergents del procés. Mitjançant aquesta selecció, les investigadores vam establir connexions entre les diferents aportacions, permetent detectar elements comuns, situacions compartides i aspectes rellevants de la pràctica educativa de l'Espai Jove.

També vam implicar al jovent en la identificació i agrupació de les idees recurrents presents en les imatges i les seves narratives. Mitjançant el diàleg i la reflexió col·lectiva, vam agrupar les fotografies en funció dels significats que transmetien, donant lloc a diferents temes. Aquest procés va permetre passar d'una anàlisi individual de les imatges a una comprensió global i estructurada de l'objecte d'estudi.

La priorització que vaig dur a terme es va desenvolupar tenint en compte una sèrie de criteris, com la rellevància per als participants, la recurrència dels continguts i la seva connexió amb la pregunta de recerca a través de l'observació estructurada. Com a resultat d'aquest procés, vaig identificar diversos temes clau que estructuren el relat col·lectiu generat (Annex 6), entre els quals destaquen:

- Les relacions i la convivència
- Les educadores com a referents
- La motivació de realitzar dinàmiques diferents
- L'Espai Jove com un espai segur
- L'Espai Jove com a obligació

Aquests temes permeten visibilitzar la complexitat de la pràctica socioeducativa i donen valor a dimensions sovint invisibilitzades del treball educatiu, contribuint així a construir un relat col·lectiu coherent i significatiu que servirà de base per a la fase posterior de difusió dels resultats.

Un cop finalitzat aquest procés, vam poder donar peu a l'última part de la fase d'anàlisi, la fase d'acció i difusió, orientada a transformar els resultats en una proposta concreta de retorn i impacte.

6.7. Acció i difusió

Aquesta fase es concep com un element clau dins del procés de recerca-acció, no només analitza la realitat, sinó que busca generar canvis i millorar la pràctica socioeducativa. En aquest sentit, l'acció del Photovoice es centrar en la visibilització dels resultats del projecte i transferir els resultats obtinguts a la comunitat que envolta l'EJ.

A partir de les fotografies i reflexions, vaig dissenyar un recurs visual (Annex 8) amb l'objectiu de compartir-lo amb principalment a les famílies, altres joves del barri, la comunitat que crea el Centre Cívic Can Deu i l'Associació Esportiva Can Deu. També vam compartir el resultat de manera online amb altres Espais Joves de Sabadell, facilitant que tots poguessin conèixer les experiències i vivències dels participants.

La utilitat d'aquest recurs va fer possible la visibilització, processos educatius sovint invisibilitzats, com les relacions, els aprenentatges informals o el desenvolupament personal dels joves. Es tracta d'un pont entre l'EJ i el seu entorn, afavorint més comprensió del seu valor educatiu. És una eina de sensibilització i reconeixement, que pot contribuir a donar més valor a l'Espai Jove.

L'acció es va dur a terme implicant al jovent en la presa de decisions sobre el format i la presentació dels resultats. Aquest procés no només va afavorir el sentiment de pertinença, sinó que també va potenciar la capacitat de representació de la seva pròpia realitat.

Per una altra banda, la difusió es va plantejar com un, més enllà d'una simple presentació de resultats, retorn per fer visibles experiències i aprenentatge que habitualment no es veuen. D'aquesta manera, es facilita que la comunitat pugui comprendre millor què es fa a l'EJ i quin impacte té en el desenvolupament del jovent del barri.

Finalment, aquesta fase també és un espai de reconeixement del paper dels joves com a protagonistes en la construcció de coneixement, i reconeixent-los com a agents participatius amb capacitat de reflexionar sobre la seva pròpia realitat.

7. Informe d'implementació i resultats

7.1. Limitacions i adaptacions

Durant el desenvolupament del Photovoice, en unes de les reunions en la qual va participar la Coordinadora/Directora de l'entitat, vam identificar una dificultat important relacionada amb la protecció de dades i el dret d'imatge del jovent. Tot i que aquesta proposta es basa en la producció i difusió de fotografies com a eina de reflexió i visibilització, no era possible fer ús de gran part del

material visual generat. Aquesta limitació es deu al fet que el projecte es desenvolupa amb menors d'edat i dins d'un servei municipal socioeducatiu, aspecte que tot i comptar amb el vistiplau de les famílies, implica restriccions estrictes respecte a la difusió pública d'imatges i continguts vinculats al centre. Per aquest motiu, les fotografies originals i altres materials elaborats durant el procés no poden ser compartits en espais públics o canals de difusió que no siguin els habituals de l'Espai Jove, com xarxes socials, pàgines web o material institucional.

Davant aquesta situació, amb l'ajut de les educadores vam redissenyar les dinàmiques en les quals els joves, a partir de les reflexions elaborades durant el procés, havien d'elaborar prompts per obtenir imatges mitjançant eines de la intel·ligència artificial generativa. Aquest canvi va provocar un procés de reflexió més profund per part dels participants inesperat. En no disposar de les fotografies, havien de reinterpretar, descriure i concretar amb més detall allò que volien transmetre.

Per una altra banda, tot i el potencial del Photovoice per visibilitzar aspectes de la pràctica educativa, alguns processos socioeducatius vinculats a la construcció de vincles, l'acompanyament emocional o la generació de confiança resulten difícils de captar mitjançant imatges i relats breus. Pel que si no fos per les sessions d'anàlisi, i les múltiples activitats que es duen a terme amb els joves en un context informal, no haguéssim obtingut els resultats desitjats. Això pot haver limitat la representació global de la tasca educativa desenvolupada a l'Espai Jove.

Gràcies a la participació de les educadores-investigadores dins del procés s'ha facilitat el coneixement del context, i per tant la creació de resultats més enllà de les evidències. Però, tot i això, aquesta proximitat pot haver influït parcialment en la interpretació de les dades recollides. La temporalització del projecte, i les seves adaptacions a últim moment, no han permès analitzar si els processos de reflexió iniciats durant la recerca tenen continuïtat en el temps, ni valorar l'impacte del producte elaborat en les pràctiques professionals de les educadores a llarg temps.

7.2. Resultats

7.2.1. Pràctica reflexiva i el desenvolupament professional de les educadores.

El procés de recerca-acció desenvolupat mitjançant el Photovoice va permetre visibilitzar aspectes de l'Espai Jove sovint desatesos en la tasca educativa, com arrays el vincle emocional, el sentiment de pertinença i l'acompanyament socioeducatiu. A partir de les observacions del treball d'Aprenentatge Servei i dels grups de discussió, es va analitzar com les fotografies, les reflexions i les sessions d'anàlisi van transformar les experiències quotidianes en evidències representatives de la realitat socioeducativa del centre.

Les sessions de reflexió guiades i els grups de discussió van esdevenir instruments clau per identificar dinàmiques que habitualment quedaven invisibilitzades i normalitzades a causa de la manca de temps i del mateix ritme de l'EJ. D'aquesta manera es va assolir el primer objectiu específic, orientat a acompanyar les educadores en aquest procés i a promoure la pràctica reflexiva sobre la seva intervenció.

Per a les professionals, els debats generats al llarg de la investigació van afavorir la creació d'espais de reflexió compartida, els quals es van materialitzar en un producte final que plasma visualment les vivències i consideracions del jovent i de l'equip educatiu. En conclusió, elwrapper desenvolupament d'aquest procés va permetre adaptar la metodologia de la recerca-acció a les particularitats de l'educació no formal, assolint així el segon objectiu específic d'aquest treball.

A través de les diferents fases del Photovoice, les educadores-investigadores van analitzar en profunditat el significat de les seves pròpies accions socioeducatives. Inicialment, aquestes actuacions eren percebudes per l'equip com a activitats rutinàries sense un impacte tangible en el jovent. No obstant això, les reflexions dels joves i la participació activa en les trobades de coavaluació van ser elements clau perquè les professionals en copsessin el valor real i generessin evidències. Tal com expressava una de les educadores: "Ara som molt més conscients de com viuen tot allò que preparem per a l'Espai Jove, i que realment representa alguna cosa per a ells i elles" (Annex 2).

L'equip destaca que moltes de les aportacions del jovent van ser altament significatives per la profunditat amb què es descrivia la tasca docent i l'entorn construït conjuntament. Per exemple, un dels joves participants afirmava: "Sento que a l'Espai puc expressar-me de manera lliure i sense que ningú em digui res. I que sempre tindré una persona que m'escolti i amb la qual puc parlar, com les professores" (Annex 9).

D'altra banda, les educadores-investigadores també van elaborar reflexions pròpies que van servir d'evidència sobre la seva mirada pedagògica i la comprensió de la realitat del centre. Una de les professionals afirmava: "Cada minut que passem a l'EJ amb els nois i noies compta. És un centre on, passi el que passi, els servirà per al seu futur" (Annex 9). Aquesta declaració palesa la transcendència de l'acompanyament quotidià en elwrapper desenvolupament juvenil i la importància d'adaptar la intervenció als diferents ritmes personals: "No tots tenen elax mateix ritme, uns són més ràpids que altres, però aquells que van lents, pregunten i entenen, sempre guanyen" (Annex 9). D'aquesta manera, es reforça un model educatiu basat en el respecte pels processos individuals dins l'educació no formal (Figura 4).

Figura 4: Materials exemplificatius elaborats per les educadores per orientar la participació del jovent en el procés Photovoice. Elaboració pròpia (2026).

Les reflexions elaborades tant pel jovent com per les educadores van permetre visibilitzar la importància del sentiment de pertinença, els vincles de confiança i la creació d'espais segurs dins l'Espai Jove.

Però, tot i que la valoració del procés es positiva, també s'han identificat dificultats durant el desenvolupament del Photovoice que tenen gran pes en el producte final i el funcionament de les sessions. Destacant la participació desigual del jovent en les activitats que requereixen de més

atenció i un exicici de reflexió més profund, així com la necessitat d'adaptar constantment les dinàmiques als ritmes i necessitats del jovent. A la vegada que les limitacions que es troben vinculades al dret d'imatge i la protecció de dades van requerir l'adaptació de les sessions de reflexió i la elaboració del producte final durant el procés.

Per una altra banda, aquesta reformulació durant les darreres sessions del procés, va contribuir a una major participació i implicació del jovent en les activitats reflexives. Ja que la incorporació de la IA Generativa es va convertir en un recurs motivador que facilitava la representació visual de les seves experiències i reflexions, afavorint la imaginació de tots i totes les participants.

En conjunt, el procés de recerca-acció desenvolupat mitjançant el Photovoice ha afavorit la creació d'un context basat en la reflexió compartida i la mirada conscient sobre l'acció socioeducativa de l'EJ. Les educadores valoren positivament el desenvolupament del procés i destaquen la necessitat de continuar generant espais de reflexió periòdics, tant entre professionals com conjuntament amb el jovent.

7.2.2. Proposta socioeducativa desenvolupada mitjançant el Photovoice.

En el transcurs de les sessions d'anàlisi i debat col·lectiu, he pogut obtenir els resultats a partir de les reflexions elaborades pels joves de l'Espai Jove que han participat durant el desenvolupament del Photovoice. Juntament com les educadores es van identificar diverses categories temàtiques, a partir de les aportacions elaborades pels participants, que va permetre interpretar la funció socioeducativa del centre des de la mirada dels mateixos participants. Aquestes categories no es van establir prèviament, sinó que van emergir del mateix procés participatiu i de l'anàlisi compartida entre el jovent i de l'equip que hem format com a investigadores.

El desenvolupament del Photovoice, va permetre potenciar la participació activa del jovent, afavorir espais de reflexió crítica sobre la realitat de l'EJ i generar evidències qualitatives sobre la tasca educativa desenvolupada dins el servei donant resposta al segon objectiu general en el qual es basa el meu Treball de Fi Grau.

Pel que fa a la participació i reflexió crítica, les aportacions i representacions visuals elaborades pel jovent van evidenciar la importància de les relacions interpersonals, el vincle amb les educadores, el sentiment de pertinença, la motivació i la construcció d'espais segurs dins el context d'educació no formal.

Figura 5: "Photovoice: Com ens educa l'Espai Jove?". Elaboració pròpia (2026).

Les produccions dels joves van evidenciar elements vinculats a les relacions interpersonals, el sentiment de pertinença, la convivència i les educadores com a referents. Un dels participants expressava que “Vaig a l’Espai amb persones amb les quals no hagués parlat mai a classe” (A5), fet que reforça la importància dels contextos d’educació no formal en la construcció de relacions positives i espais de suport emocional per al jovent.

Per tal de materialitzar aquests debats, el Photovoice va permetre convertir aquestes experiències en recursos visuals que comuniquen la realitat de l’Espai Jove (Figura 5). L’ús de les imatges per a la reflexió col·lectiva coincideix amb la finalitat del Photovoice descrita per Wang i Burris (1997), la qual s’orienta en donar veu als participants mitjançant representacions visuals de la seva realitat. Aquestes estratègies de representació visual van facilitar la comunicació de les experiències elaborades pel jovent, i visibilitzar dimensions de la tasca educativa que agents externs al centre desconeixen, donant resposta al tercer objectiu específic que busca implementar estratègies per a la difusió i la visibilització de la recerca-acció.

Inicialment es va mantenir la idea de realitzar la selecció conjunta de les imatges que més els hi representava als joves, però es va prendre la decisió de comptar amb totes les il·luestracions, incloses les aportades per les educadores aquelles que haviem fet ús com a exemple., constitueix una evidència del caràcter participatiu del procés. Va emergir del consens entre els i les participants, que van considerar que totes les fotografies contribuïen a explicar la realitat educativa de l'Espai Jove. Reforçant la idea que el producte final és una construcció col·lectiva i compartida.

Per una altra banda, el Photovoice també va contribuir a visibilitzar de la tasca educativa de l’EJ. Aquestes dinàmiques participatives van permetre identificar a elements vinculats al suport emocional i l’orientació personal, aspectes que evidencien que la funció socioeducativa de l’EJ va més enllà de l’àmbit acadèmic. Una de les evidències que representa aquests aspectes és la reflexió duta a terme per un dels participants durant el Photovoice “Els meus pares no em deixen vindre a l’Espai per la meva religió, però aquest és un lloc en que puc vindre per parlar del meu futur. On puc demanar ajuda i orientació per convertir-me en la persona que vull ser” (Annex 9).

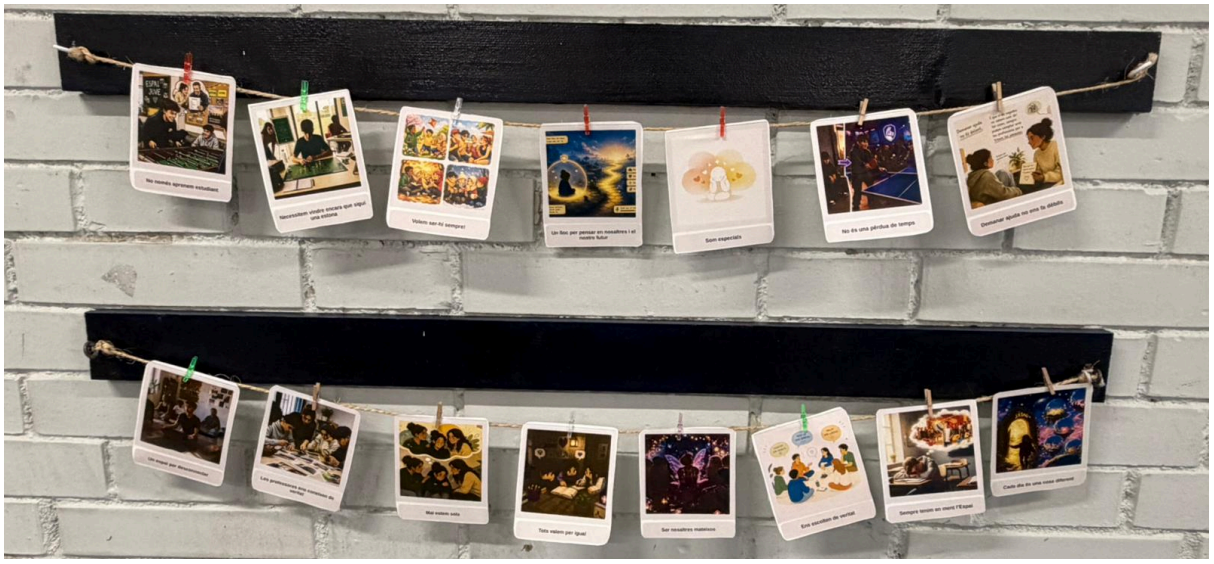

Figura 6: “Photovoice: Com ens educa l’Espai Jove?”. Elaboració pròpia (2026).

Les aportacions elaborades durant les sessions participatives van facilitar la identificació d’elements clau com el vincle emocional, el sentiment de pertinença, la convivència i el suport socioeducatiu.

Aquestes aportacions es van convertir en recursos útils per interpretar l'impacte del servei que presenta l'Associació Esportiva Can Deu i l'Ajuntament de Sabadell des de la mirada dels mateixos participants. On aspectes com la confiança amb les educadores, la creació d'espais segurs i la importància de sentir-se escoltats aparèixer de manera recurrent. Aquest procés ha permès fer visibles dimensions de la tasca educativa sovint poc reconegudes en l'educació no formal, donant resposta al quart i últim objectiu específic, el qual es basa a analitzar com el procés de recerca-acció permet a les educadores de l'EJ generar evidències per a la pràctica educativa.

En conjunt, els resultats obtinguts a través del desenvolupament del Photovoice mostren que la proposta socioeducativa ha contribuït a visibilitzar la funció educativa de l'Espai Jove, potenciant la participació activa i la reflexió crítica del jovent. El producte final elaborat durant el procés va permetre recopilar les diferents representacions visuals i reflexions elaborades pels participants, convertint-les en recursos capaços de comunicar la realitat socioeducativa de l'EJ a agents externs al servei.

El producte final (Figura 6) va ser exposat dins l'EJ, facilitant que joves que no havien participat en el procés, famílies i agents vinculats al Centre Cívic, on es dona el servei, poguessin conèixer les experiències i reflexions elaborades durant el procés.

Les evidències obtingudes reforcen el potencial del Photovoice com a metodologia participativa, coincidint amb Valdivia (2023), que destaca la seva capacitat per donar veu als participants i generar processos de reflexió compartida.Aquest procés ha permès construir una mirada compartida sobre la realitat de l'Espai Jove, situant el jovent com a agent actiu en la interpretació i visibilització de la funció socioeducativa desenvolupada dins el context de l'educació no formal.

8. Conclusions i propostes de millora

El desenvolupament i els resultats d'aquest Treball de Fi de Grau, respecte del procés de recerca-acció, ha provocat una transformació en la manera d'observar i comprendre la realitat educativa de l'EJ.

Les diferents sessions de reflexió i anàlisi compartida han permès prendre consciència de la importància de la majoria d'accions quotidianes que es duien a terme en l'Espai que, fins al moment, quedaven normalitzades. Es va fer valdre l'acompanyament emocional, la construcció de vincles de confiança i la generació d'un espai segur com a elements centrals de la seva intervenció socioeducativa. Aquestes van estar les categories identificades durant les sessions de reflexió desenvolupades de manera conjunta amb els participants.

Les imatges generades i les reflexions es van esdevenir evidències qualitatives representatives de la realitat de l'Espai Jove Doctor Plans, des de la mirada del mai jove i de les educadores. Aquest procés de recerca-acció ha influït en la presa de decisions respecte a la pràctica educativa que proporciona el servei, ja que les educadores valoren la possibilitat de incorporar diferents metodologies participatives, i donar importància a la creació d'un espai en el qual els joves puguin expressar lliurement les seves inquietuds, aportacions, etc.

La flexibilitat de la metodologia va permetre transformar aquest espai en un més participatiu i significatius dins el context de l'educació no formal. Aquesta transformació es reflecteix en les valoracions de les educadores, les quals afirmen que "Aquest projecte ens ha fet replantejar moltes coses, creiem que seria bo que altres Espais Joves també poguessin conèixer i fer ús del Photovoice"

(Annex 2). Plantejant la possibilitat de continuar amb un segon cicle de recerca-acció que permeti aprofundir en diferents categories, no tan rellevants per a aquesta investigació, identificades durant el Photovoice. Aquests resultats reforcen les aportacions d'Arnau (s.f.) i Marsh i Deacon (2024), que identifiquen la recerca-acció com una eina útil per al dret professional docent.

Tot i que el Photovoice es basa en una metodologia on tots i totes els agents involucrats participen per igual, el seu desenvolupament ha econat certs límits en la participació real del jovent. Un exemple clar d'aquesta problemàctica han estat les decisions finals, l'estructura que se continuaria durant les sessions, la validació de les imatges generades i altres decisions clau del procés van recaure principalment en les educadores i en mi com a investigadores.

Aquest aspecte em porta a reflexionar i a plantejar la idea que, fins a quin punt el procés i el producte final ha estat realment elaborat de manera íntegra pels joves?

Aquesta experiència permet plantejar que, si hagués enfocat les sessions amb les educadores des d'una altra perspectiva, respecte a l'establiment de la consigna i altres fases del Photovoice, el producte final hauria estat diferent i més real. Un Photovoice on les experiències, interessos i interpretacions sobre l'EJ hagués estat més representatiu.

Un dels aspectes negatiu amb els quals ens vam trobar durant el desenvolupament del Photovoice va estar el seguiment del guió plantejat inicialment. Ja que per a la seva implementació, el procés va requerir adaptacions constants per les necessitats de currículum amb que compta l'EJ, interessos, ritme de diferents participants, etc. Paral·lelament, l'absentisme i la participació irregular d'alguns participants també van dificultar la continuïtat d'algunes activitats, havent de comptar com a joves que no coneixen des d'un inici la proposta i havent de repetir el mateix discurs diverses vegades.

Aquesta implementació ha evidenciat que no és possible aplicar el procés del Photovoice de la mateixa manera en diferents contextos socioeducatius. Cada realitat educativa presenta les seves necessitats, dinàmiques i característiques pròpies que requereixen adaptacions constants de les quals hem d'estar sempre atents i atentes com a investigadors. Els resultats obtinguts suggereixen que un dels principals valors que la recerca-acció, l'adaptació, defensant la seva aplicació dins els contextos d'educació no formal.

Tot i les adaptacions dutes a terme, la producció d'un recurso visual final es va preservar, mantenint la finalitat reflexiva i participativa que representa el Photovoice. Gràcies a l'ús responsable de la IA Generativa com a suport per crear evidències i reformular aspectes de la investigació que ens mantenia a les investigadores en una situació de bloqueig, i que finalment, vam poder continuar amb el desenvolupament del procés sense perdre la coherència i objectiu del treball.

Aquestes limitacions han evidenciat un dels reptes dels Espais Joves de Sabadell en relació amb la visibilització de la seva pràctica socioeducativa, les restriccions vinculades a la protecció de dades i al dret d'imatge. Aquesta condició establerta per l'Ajuntament de Sabadell, per preservar l'anonimat dels joves els quals acudeixen i gaudeixen d'aquest servei gratuït, ha estat un aspecte que ha dificultat la possibilitat de documentar i difondre públicament moltes de les accions educatives que es duen a terme quotidianament dins aquests serveis.

En aquest sentit, aquesta experiència és una contradicció entre la necessitat de generar evidències i visibilitzar l'impacte socioeducatiu dels Espais Joves, i les limitacions institucionals i legals que condicionen la difusió d'aquestes pràctiques. Aquest fet contribueix, de manera parcial, a la invisibilització social de la tasca educativa desenvolupada pels Espais Joves de Sabadell, tot i que es

compren que aquests obstacles són establerts per la seguretat del jovent, i com reflexió personal, comparteixo aquesta mesura com a necessària. Ja que gràcies a aquests he pogut fomentar la imaginació i el pensament crític dels participants protegint en tot moment la seva privacitat.

Això no obstant, el desenvolupament del Photovoice a l'Espai Jove Doctor Plans ha generat interès entre professionals vinculats a altres Espais Joves de Sabadell. Tal i com es va comentar durant la setena trobada amb les educadores (Annex 2) mitjançant publicacions a l'instagram (Figura 7) i el blog de AECD, la directora de l'AECD ha volgut traslladar aquesta metodologia a altres serveis de la pròpia entitat. Fent que professionals de l'educació en el lleure coneguin el projecte que s'ha dut a terme. Han mostrat interès per conèixer amb més profunditat la metodologia i valorar la seva possible aplicació en futurs projectes socioeducatius.

Figura 7: Publicacions compartides a l'Instagram de l'Espai Jove Doctor Plans del desenvolupament del Photovoice. Elaborat a partir de les publicacions d'Instagram de @espaijove_doctorplans (2026).

Es planteja la possibilitat d'utilitzar aquest tipus de propostes com a estratègia de visibilització dels Espais Joves i de la seva funció socioeducativa, provocant que altres joves coneguin millor aquests serveis o en activitats futures com el casal d'estiu o el curs vinent. Volent fer ús de l'adreça espai.photovoice@gmail.com com proposta en propores reunions internes de l'EJ, comptant amb el compte com a un espai de contacte i de difusió per facilitar així la creació d'una xarxa on es comparteixin experiències, material i possibles futures propostes vinculades a la recerca-acció com a una metodologia més en el desenvolupament dels Espais Joves de Sabadell.

Un dels aspectes més rellevants del desenvolupament d'aquest treball ha estat la possibilitat de donar continuïtat a la proposta codisenyada dins el context de l'EJ. La cooperació de les educadores durant totes les fases del Photovoice ha permès que adquireixin eines i estratègies per continuar desenvolupant experiències similars en el futur, tant amb altres grups de joves com en altres projectes socioeducatius impulsats per part de l'entitat que ofereix el servei.

Les valoracions positives per part de les professionals respecte als espais de reflexió, la participació dels joves i la generació d'evidències qualitatives, reforcen la possibilitat de donar continuïtat a la metodologia. Tal i com assenyalava una de les educadores: "El més important no han estat les imatges que han fet amb la IA, sinó tot el que hem pogut parlar gràcies a elles" (Annex 2).

Més enllà dels resultats obtinguts, l'impacte generat en l'Espai Jove Doctor Plans i en els seus usuaris, aquest procés ha representat un important procés d'aprenentatge personal i professional per a mi com a investigadora. El participar i dissenyar totes les fases de la investigació m'ha permès desenvolupar competències vinculades a la investigació educativa i la pràctica reflexiva pròpia de la pedagogia.

Els resultats obtinguts en aquesta investigació donen resposta a l'objectiu principal de la investigació, evidenciant que la metodologia escollida, el Photovoice com representació de la recerca-acció, ha contribuït a visibilitzar la pràctica socioeducativa que es desenvolupa a l'Espai Jove Doctor Plans, generant processos de reflexió compartit entre les educadores i els joves.

Es pot concloure que, tot i que la investigació es pot donar com a finalitzada formalment amb aquest TFG en format ApS, el Photovoice continua actualment en procés de difusió i transferència dins l'Espai Jove i l'entitat AECD. Evidenciant que la proposta ha transcendit el caràcter acadèmic amb qual comptaven des d'un inici i s'ha convertit en una eina de reflexió i transformació amb continuïtat més enllà d'aquesta recerca i donem peu a un nou cicle de recerca-acció.

9. Referències bibliogràfiques

Aguilera, F. J. G., Terrón, A. M., Cuenca, D. A., & García, N. S. (2024). El profesional de la pedagogía como docente en entornos de educación no formal. *Educar, 61*(1), 125–141. https://educar.uab.cat/article/view/v61-n1-garcia-et-al

Arnau, L. (s. f.). *La investigación orientada al cambio y a la transformación socioeducativa: Investigación-acción*. Universitat Autònoma de Barcelona.

Biesta, G. (2007). Why "what works" won't work: Evidence-based practice and the democratic deficit in educational research. *Educational Theory, 57*(1), 1–22.

Blanch, S., Blanes, I., Bosco, A., Campoy, S., Casillas, S., Castells, E., et al. (2022). *Experiències docents d'aprenentatge i servei a la UAB* (Eines d'Innovació Docent en Educació Superior, núm. 9). Universitat Autònoma de Barcelona. https://ddd.uab.cat/pub/colleccioIDES/eines9.pdf

Brown, C., & Ion, G. (2022). Práctica educativa informada por la investigación: Cómo ayudar a los educadores a comprometerse con la investigación para el bien común. *Revista de Educación, 397*, 239–260.

Deiby Sánchez Martínez, D. (s. f.). *Educación formal, no formal y informal*. https://www.researchgate.net/profile/Deiby-Sanchez/publication/345710193_Educacion_formal_no_formal_y_informal/links/5fab69b2299bf18c5b64bf73/Educacion-formal-no-formal-y-informal.pdf

Departament d'Educació i Formació Professional. (2025). *Recerca educativa*. XTEC. https://projectes.xtec.cat/recerca/

Departament d'Educació i Formació Professional. (2025). *Xarxa RecercAULA*. XTEC. https://projectes.xtec.cat/recerca/recercaula/plataformes-recercaula/

Generalitat de Catalunya. (2016, 5 de juliol). *Decret 267/2016, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/d/2016/07/05/267

Google. (2025). Gemini [Model de llenguatge d'intel·ligència artificial]. https://gemini.google.com

Introducció a la recerca acció. (s. f.). Recerca educativa. https://projectes.xtec.cat/recerca/recercaula/introduccio-a-la-recerca-accio/

Lamas, M., & Lalueza, J.-L. (2016). Innovar en el aula: Contradicciones entre nuevas herramientas y viejos roles como medio para transformar la práctica. *Estudios Pedagógicos, 42*(3), 243–258. https://www.scielo.cl/pdf/estped/v42n3/art13.pdf

Marsh, B., & Deacon, M. (2024). Teacher practitioner enquiry: A process for developing teacher learning and practice? *Educational Action Research*.

Microsoft. (2025). Microsoft Copilot [Model de llenguatge d'intel·ligència artificial]. https://copilot.microsoft.com

Normativa. (s. f.). XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. https://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/entorn_pee/entorn_pee_normativa/

OpenAI. (2025). ChatGPT [Model de llenguatge d'intel·ligència artificial]. https://chatgpt.com

Paloma Valdivia Vizarreta, P. (s. f.). *Photovoice*. Universitat Autònoma de Barcelona. https://ddd.uab.cat/pub/recdoc/2023/272929/1_photovoice.pdf

Pizà-Mir, B., Moreno-Vecino, B., & Monserrat-Monserrat, M. V. (2023). Interest of non-university teachers in educational research projects. *REIRE Revista d'Innovació i Recerca en Educació, 16*(2), 1–13.

Programa d'innovació: RecercAULA. (s. f.). Recerca educativa. https://projectes.xtec.cat/recerca/recercaula/

RecercAULA. (s. f.). XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. https://xtec.gencat.cat/ca/innovacio/programes_innovacio/centres-de-formacio-adults/recercaula/

Touriñán López, J. M. (1996). Análisis conceptual de los procesos educativos: «Formales», «no formales» e «informales». *Teoría de la Educación, 8*, 55–79.

Úcar, X. (2016). Los profesionales de lo socioeducativo como investigadores: La creación de conocimiento. *Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa, 62*, 11–23.

Úcar, X. (2022). Theoretical and practical knowledge in social pedagogy: Levels and agents of the pedagogical knowledge production. *Oxford Review of Education*.

Valdivia, P. (2023). *Photovoice: Concepto, usos, fases y ejemplos* (Playful Learning UAB). Universitat Autònoma de Barcelona. https://ddd.uab.cat/record/272929

Valdivia, P., Camps Suarez, A., Ciraso Calí, A., et al. (2025). *Photovoice self-learning box: Report of the teaching innovation project 2022–2024* (Playful Learning UAB). Universitat Autònoma de Barcelona. https://ddd.uab.cat/record/299713

Wang, C., & Burris, M. A. (1997). Photovoice: Concept, methodology, and use for participatory needs assessment. Health Education & Behavior, 24(3), 369–387. https://doi.org/10.1177/109019819702400309

10. Annexos

10.1. Annex 1 - Entrevista estructurada

Guió entrevista a les educadores - transcripció semiliteral

Cal destacar que aquesta entrevista no va estar plantejada amb una estructura formal, sinó com a un espai de conversa compartida guiada a partir de preguntes previament establertes. Per aquest motiu, la transcripció no correspon a una reproducció literal, sinó a una transcripció parcial i interpretativa elaborada a partir de les respostes més significatives per a l'anàlisi de la investigació.

Bloc 1. Coneixement de l'Espai Jove

Com definiries l'Espai Jove Doctor Plans?

> Com aspecte tècnic, l'Espai Jove és un servei municipal de gestió i dinamització d'un espai de trobada per a joves en el barri de Can Deu a Sabadell. És un recurs per a ells que ofereix una programació d'activitats setmanals i un acompanyament professional per la nostra part amb l'objectiu de fomentar la relació entre iguals.

Quins objectius educatius té l'Espai Jove?

> Els objectius principals són oferir un espai de trobada dinamitzat per fomentar relacions integradores, impulsar l'oci alternatiu, treballar la participació, prevenir conductes de risc i vetllar per una bona gestió emocional del jovent. També busca que els joves coneguin les seves potencialitats i siguin proactius i autònoms amb els coneixement que poden arriba aprendre de l'Espai.

Quin tipus de joves participen habitualment en el servei?

> El servei s'adreça a joves d'edats compreses entre els 12 i els 20 anys. A més, posem atenció especial especial en col·lectius que requereixen protecció, com persones en risc d'exclusió social o amb discapacitat. Tots són benvinguts

Quines necessitats o situacions detecteu més sovint en el jovent?

> La necessitat que trobem de manera més sovint és abordar la gestió emocional, la prevenció de conductes de risc i la detecció de la realitat juvenil del barri. Encara que també detectem la necessitat d'espais de trobada en horari de tarda als barris que siguin segurs per a tots els joves.

Quines activitats o dinàmiques es duen a terme habitualment?

> Realitzem activitats ludicoculturals i educatives, tallers variats, accions comunitàries, campanyes de sensibilització i una programació d'activitats virtuals per garantir el contacte en situacions d'excepcionalitat, tot i que és nou aquest aspecte, tractem d'integrar-ho a través de la pàgina web de l'entitat i l'instagram de l'Espai Jove.

Bloc 2. Tasca socioeducativa i rol professional

Quin consideres que és el paper de les educadores dins l'Espai Jove?

> Com a professionals en l'àmbit de l'educació, la nostra tasca es assumir un rol d'acompanyament, dinamització i assessorament. Analitzar l'entorn, prioritzar objectius segons les necessitats detectades, gestionar el programa d'activitats i per un altre banda també,,fer de vincle amb altres agents del territori.

Quins valors o aspectes educatius intenteu treballar amb els joves?

> Treballem valors cívics com la solidaritat, la igualtat de tracte, la no-discriminació i el trencament d'estereotips. A nosaltres ens agrada posar emfasi en l'autonomia, el desenvolupament personal i la cooperació mitjançant el diàleg.

Quins moments o situacions creus que tenen més impacte educatiu en el dia a dia?

> Nosaltres creiem que tenen més impacte quan els hi donem valor educatiu per al disseny d'activitats. Es a dir, la majoria d'activitats i dinàmiques que realitzem són proposades pels mateixos joves, les dinàmiques de cooperació i la intervenció en la prevenció de conductes de risc venen de la nostra mà, però les més lúdiques són sempre idees que ells i elles volen compartir.

Quines dificultats trobeu habitualment en la pràctica educativa?

La manca de participació és una de les dificultats en la qual ens trobeme en el nostre dia a dia. Antigament era la inclusió i la cohesió, ja que es tractaben de grups amb una identitat propia els quals no es volien relacionar amb altres. Però actualment aquesta situació ha canviat i ens trobem davant la manca de garantir una programació inclusiva per a col·lectius amb necessitats especials i la gestió de situacions de risc que realment els hi interessi.

Quins elements creus que afavoreixen o dificulten la participació del jovent?

Creiem que respecte a la participació, el fet d'oferir un espai de proximitat al barri en horari de tarda i promoure que els joves participin en el disseny de les activitats afavoreix a que més jovent s'interesi per l'Espai, tot i que actualment ens trobem desboradades i lluitem per a aconseguir més places que joves.

Bloc 3. Visibilització de la pràctica educativa

Creus que la tasca educativa que es fa a l'Espai Jove és visible per a les famílies o la comunitat?

El servei que oferim vetlla per promoure la dinàmica comunitària de la zona, es a dir que ens coordinem amb instituts i altres agents socioeducatius per crear sinergies al territori. Per exemple un cap durant curs participem en diferent activitats que realitza el Centre Cívic, com per exemple el Sant Jordi Solidari o la Festa de Nadal on impliquem a tots els joves per formar part de la elaboració de decoració.

Com creus que es perceben socialment els Espais Joves?

Els Espais Joves es defineixen com a "observatoris de la realitat del territori", comptem amb una trajectòria de més de 10 anys amb resultats de participació molt òptims i una demanda continuada per part del jovent. Però la realitat és que nosaltres hem lluitat per l'Espai Jove i la seva continuació, moltes de les associacions que es troben al Centre Cívic no veuen bé que tants joves vinguin cada, moltes de les famílies que desconeixen el treball que realitzen els joves és innecessari i altres perceben aquest espai com a un càstig.

Hi ha aspectes de la vostra feina que consideres invisibilitzats o poc reconeguts?

A efectes pràctics nosaltres comptem amb registres qualitatius i quantitatius mensual, elaborem d'informes anuals i el seguiment administratiu són parts fonamentals de la feina tècnica és una de les parts de la nostra feina, ja que defensem de cara a l'Ajuntament de Sabadell que ens mereixem aquesta oportunitat que ens han ofert. Però la realitat és que aquesta tasca és la més important de totes, ja que a partir de les dinàmiques i activitats que realitzem són els nostres instruments per poder fer-li un seguiment individualitzat a cada jove. Aquest tipus de coses són les quals no es tenen en compte i que realment són la clau del nostre treball.

Disposeu d'eines o espais per reflexionar sobre la vostra pràctica educativa?

Sí, tots els educadors i educadores dels Espais Joves de Sabadell realitzem reunions periòdiques de coordinació amb la Secció de Joventut, a més que comptem amb indicadors de seguiment, avaluació i control de qualitat que permeten corregir desajustos que es poden donar en la nostra promació. Però si que es veritat que es a nivell general i no específic per a cada centre, cosa que seria interessant per tal de poder portar un control de les nostres própies tasques educatives i no de les que realitzem en conjunt amb tots els Espais Joves.

Creus que seria útil generar evidències o recursos que ajudin a mostrar l'impacte socioeducatiu de l'Espai Jove? Per què?

Crec que per a la tasca que nosaltres realitzem aquí és molt necessari generar evidències i recursos que ajudin a visibilitzar l'impacte de l'Espai Jove. Com hem dit abans, moltes persones i colectius externs a aquest projectes només veuen l'Espai com un lloc on els joves venen a passar l'estona, fer deures o fer activitats que no tenen res a veure amb l'escola, però no es veu tota la feina educativa que hi ha darrere del dia a dia. Treballem aspectes molt importants, aprenentatges que no sempre es poden mesurar fàcilment ni es fan visibles de manera immediata, però que tenen molt impacte en la vida dels nois i noies. Una eina com el Photovoice pot ser útil per implicar-nos a tots del centres per a

que reflexionin del que fan a l'Espai i que altres puguin veure l'impacte real que tenen en ells. Moltes vegades estem tan centrades en el que farem en el dia a dia que no ens parem a analitzar tot el que estem generant en els joves.

Bloc 4. Expectatives sobre el projecte

Què esperes d'aquest procés de recerca i intervenció?

EEsperem que ens ajudi a reflexionar sobre la nostra pràctica educativa, però sobretot a donar-li valor a moltes coses que fem cada dia i que sovint passen desapercebudes que si no fos per aquest treball no ens adonariem.

Com creus que podria contribuir una proposta com el Photovoice dins l'Espai Jove?

Sobretot ajudarà als joves a expressar-se d'una altra manera, i sense vergonya. Ens agradaria prengeusin consciència del que representa l'Espai Jove en general, però sobretot del que representa per a ells i per als seus companys i companyes.

Hi ha algun aspecte concret de la realitat de l'Espai Jove que t'agradaria visibilitzar?

Un dels aspectes que no es té molt en compte i realment és la clau del nostre funcionament és el vincle de confiança que hem creat amb el jovent i la importància de l'acompanyament emocional durant l'etapa de l'adolescència. Sense aquesta relació que mantenim amb ells i elles, cap de les actuacions que duem a terme no tindrien sentit.

10.2. Annex 2 - Grup de discussió

El desenvolupament dels grups de discussió amb les educadores s'han dut a terme de manera espontánea en trobades periòdiques amb les educadores socials. Aquestes es van desenvolupar en un context informal i flexible, adaptat al funcionament quotidià de l'Espai Jove i a la dinàmica pròpia del procés de recerca-acció. Tot i que s'ha intentat mantenir un ordre, les necessitats i adaptacions del procés del desenvolupament ha provocat que moltes de les preguntes plantejades s'hagi resolt de manera directa en el propi cos del treball.

Es va prioritzar:

- La pràctica reflexiva de les educadores
- L'anàlisi de les reflexions elaborades pel jovent (Annex 9)
- L'identificació de categories en les reflexions dels joves (Annex7)
- Interpretació de la seva funció com a educadores en l'Espai Jove

La transcripció de les sessions amb el grup de discussió no són literals i la major part de les respostes formen part de les notes del diari de camp (Annex 3) realitzat durant tota la investigació.

Primeres trobades: La realitat de l'Espai Jove 10/11/2025 - 16/01/2026

Com definiríeu la realitat actual de l'Espai Jove? Quines necessitats detecteu en el jovent que participa al servei?

> Com un espai divers, on conviuen joves amb moltes necessitats tant a nivell personal o com a aspecte educatiu. Més enllà de ser un lloc on el joves venen a fer reforç o exercici, és un espai on es poden relacionar amb persones noves. És veritat que comptem amb un número de joves bastant elevat que és absentista i que tot i que serveis socials els hi obligui a vindre, realment els hi hem vist dos cop i venen a fer deures i després marxen

Quins aspectes considereu més importants del treball educatiu que feu? Creieu que la comunitat coneix realment la funció educativa de l'Espai Jove? Quins aspectes de la vostra feina considereu més invisibilitzats? Com es podria fer més visible l'impacte socioeducatiu del servei?

> La nostra tasca com a educadores socials és fer acompanyament durant el desenvolupament integral de tots els joves que confien en nosaltres. Al final no deixem de organitzar activitats i dinàmiques que siguin educatives, mediar en conflictes que donen en aquest centre o en llocs en els quals requereixen dels nostres serveis (instituts es posen en contacte amb l'Espai per fer de mediadores entre alumnes que han estat envoltats en diferents conflictes) . És veritat que no ens dediquem a seguir el currículum escolar, ni ens dediquem a ensenyar-lis aspectes acadèmics als joves, però sí que treballem habilitats socials i aspectes de la vida de que no sempre s'ensenya a l'institut. Són coses que no tothom té en compte, i de vegades nosaltres mateixes ens infravalorem perque no som professores com a tal. De vegades l'educació no formal no és concebuda com a educació, i això ens invisibilitza molt. Fins a tal punt que no som conscients de lo important que és la nostra feina

Altres aspectes dels quals es van reflexionar de manera oberta (imatge del meu diari?):
Quins moments del dia a dia considereu més educatius? Quins valors o aprenentatges intenteu transmetre? Quines dificultats apareixen habitualment en la intervenció amb els joves? Creieu que els joves reconeixen aquesta tasca educativa?

Segona trobada: Reflexió sobre la proposta Photovoice 23/01/2026

Què us sembla utilitzar el Photovoice dins l'Espai Jove? Creieu que fer fotografies pot ajudar als joves en la reflexió sobre la seva experiència en l'Espai? Veieu que és possible? Quines limitacions hi veieu?

En aquesta trobada es va introduir a les educadores socials el Photovoice a través del pòster (Annex 4), per a explicar-los com seria el funcionament de la investigació. Al principi al ser una nova metodologia no entenien com se les implicaria a elles, per la qual cosa es va fer un de la "Caixa d'Autoaprenentatge Fotoveu" i exemples extrets del BBDD UAB.

Pel que, un cop familiaritzades amb la proposta es va començar amb el codisseny del Photovoice. Van sorgir dubtes i es va començar a realitzar una pluja d'idees amb les diferents propostes per la consigna en la qual es basaria el Photovoice (Annex 2)

Tercera trobada: Ajustos en el desenvolupament de Photovoice, participació del jovent 6/02/2026

Com valoreu la participació dels joves en les activitats? Quins factors faciliten o dificulten la seva implicació? Com acostumen a reaccionar davant activitats més reflexives? Quan podem iniciar el procés del Photovoice?

Durant el seguiment del desenvolupament de l'estructura de la proposta ens vam trobar amb diferents inquietuds. Ja que el jovent no es sentia motivat per tal de dur a terme activitats de reflexió que anteriorment havien intentat aplicar (debats amb temàtiques que els hi interessava, reflexions sobre propòsits d'any nou, visionboard, etc). I aquelles en les quals participaven es copiaven els uns als altres i es tractava d'una implicació regular.

Pel que es va decidir comptar amb una sèrie de normes a l'hora de fer les reflexions, les fotos i desenvolupament de l'anàlisi del Photovoice:

Quarta trobada: Seguiment del procés del Photovoice 23/03/2026 - 30/03/2026

Com esteu vivint el desenvolupament del Photovoice? Com valoreu la participació i implicació dels joves fins ara? Quines dificultats o reptes han aparegut durant el procés? Hi ha hagut aspectes que us hagin sorprès durant el desenvolupament de l'activitat? Creieu que el procés està afavorint espais de reflexió amb el jovent? S'ha produït algun canvi en la manera d'observar o interpretar la realitat de l'Espai Jove?

Durant el desenvolupament del Photovoice ens vam adonar que la participació de jovent era més notòria en les activitats relacionades amb la generació d'imatges que en les sessions d'explicació sobre la proposta. Aquesta participació va estar irregular per part d'alguns joves, i amb la necessitat d'adaptar constantment les activitats als ritmes i interessos, ja que l'Espai Jove no compta amb un grup fix de participants, es va dificultar la continuïtat d'activitats. Requerint la reformulació constant i explicacions plantejades inicialment.

Durant aquests espais, les educadores mostraven sorpresa per la profunditat d'algunes reflexions del jovent, especialment aquelles que es trobaven vinculades al sentiment de pertinença, la confiança i la percepció de l'Espai Jove Doctor Plans com a un espai segur. Una de les educadores afirmava que "No pensava que arribarien a expressar coses tan personals a partir d'una fotografia".

Destacant, per una altra banda, que, el desenvolupament del Photovoice estava afavorint espais de reflexió que habitualment no es generaven en dinàmica quotidiana del servei que ofereix l'AECD i l'Ajuntament. "Aquest procés ens està ajudant a veure coses que abans teníem normalitzades, que no ens paràvem a analitzar" (Educadores Espai Jove, 2026).

A mesura que el procés avançava, s'observava la transformació en els joves, i en elle mateixes (les educadores) en la manera d'interpretar la realitat educativa. Es feia notòria la consciència respecte al valor educatiu de moltes accions que porten a l'acompanyament emocional, l'escolta activa i la construcció de vincles amb el jovent.

Cinquena trobada: Adaptacions pertinents 17/04/2026

En una de les sessions durant la reflexió del Photovoice, van aparèixer dificultats vinculades a la protecció de dades i al dret d'imatge dels joves que participen. Tot i comptar amb les autoritzacions dels tutors legals de tots els participants de l'Espai Jove, es manté com a normativa interna de la xarxa d'Espais Joves de Sabadell la prohibició de difondre imatges on els joves siguin identificables, així com la limitació de realitzar fotografies dins el mateix espai (hi ha cartells que ho mencionen).

Aquest fet va condicionar l'elaboració del producte final del Photovoice. Les fotografies fetes pels participants no poden ser utilitzats ni compartits. Pel que, juntament amb les educadores vam replantejar la representació visual de les reflexions que havien fet tant els joves com elles.

Finalment, es va decidir que es podia fer ús de la IA Generativa per tal de continuar el desenvolupament del procés sense comprometre la identitat dels participants.

Sisena trobada: Valoració experiencia del procés de recerca-acció 15/05/2026

Com valoreu l'experiència general del Photovoice? Creieu que aquesta metodologia és útil en un context d'educació no formal? Per què? Penseu que el Photovoice ajuda a visibilitzar la tasca socioeducativa de l'Espai Jove? Quins aprenentatges considereu que us ha aportat el procés? Repetiríeu una experiència similar en el futur? Quins aspectes canviaríeu o milloraríeu de la proposta?

Les educadores van comptar una percepció molt positiva durant el desenvolupament que es va donar del Photovoice. L'impacte que ha tingut tant en el jovent com en la seva pròpia pràctica educativa, ha sigut notori per a tots els agents que han participat. Les professionals destaquen que el procés ha creat espais de reflexió que habitualment no tenen en el ritme quotidià de l'Espai Jove. Permetent-SE analitzar amb més profunditat la realitat educativa i prendre consciència del valor socioeducatiu de moltes de les activitats que es duen a terme.

Respecte a l'educació no formal, i l'educació en el lleure, coincidim que el Photovoice té utilitat tant dins d'aquests contextos com en contextos d'educació formal. Afirmant per part de les educadores que moltes de les vegades realitzen activitats rellevants amb els joves, però no comptes amb recursos suficients com a representar que realment eduquen. "Aquest procés ens ha ajudat a veure que l'Espai Jove és molt més del que la gent veu des de fora" Consideren que les reflexions, representacions visuals i narratives elaborades durant el procés les han permès compartir fets invisibles de la seva pràctica educativa.

S'ha manifestat la idea de continuar amb aquesta metodologia. No necessàriament lligada a la difusió del mateix Espai Jove, però sí davant diferents temes tabú propis de l'adolescència. En aquest sentit, han plantejat la idea de compartir el producte i el procés d'aquest Treball de Fi de Grau amb l'Oficina Jove de Sabadell durant reunions previstes pel mes de juny, amb l'objectiu de donar a conèixer la metodologia desenvolupada i valorar la seva possible aplicació en altres Espais Joves (Jo no podré ser-hi per motius laborals, però els hi ajudaré de manera altruista els materials). "Aquest projecte ens ha fet replantejar moltes coses, creiem que seria bo que altres Espais Joves també poguessin conèixer i fer ús del Photovoice".

Tot i aquests aspectes positius del procés, les educadores també han destacat la necessitat de continuar adaptant la metodologia als joves i a l'Espai. Ja que una de les possibles causes de garantir un producte final més elaborat hagués estat per disposar de més temps per aprofundir en les sessions d'anàlisi i reflexió compartida.

Setena trobada: Reflexió final 20/05/2026

Què ha significat aquest procés d'aprenentatge? Com valoreu aquest productes final? Què s'emporten realment del procés, a més a més el Photovoice? (del procés de reflexió, no de lo material)

Més enllà del procés del Photovoice, és important centrar-se en el que s'havia après. Les professionals valoren que han après a prendre consciència de l'impacte real que es dona en l'Espai Jove a través de les accions que elles mateixes dissenyen i implementen. "El més important no han estat les imatges que han fet amb la IA, sinó tot el que hem pogut parlar gràcies a elles". "Ara som molt més conscients de com viuen tot allò que preparem per a l'Espai Jove, i que realment representa alguna cosa per a ells i elles".

Tot i que a l'inici va estar difícil elaborar el producte final, ja que no sabíem si era important també preparar publicacions a l'Instagram amb les imatges o simplement fer ús de les impressions de les imatges. Les fotografies al suro del centre cívic va estar valorat de manera positiva tant per les educadores com pel jovent, pel fet que consideraven que representava de manera realista el que feien i també volien participar en l'elaboració final. La idea de fer convertir experiències subjectives i quotidianes en evidències, capaces de comunicar la realitat, va estar tan encertada que la directora de l'entitat AECD ha volgut traslladar aquesta metodologia a altres serveis. Com per exemple la Ludoteca, adaptant la metodologia a les característiques i necessitats dels infants i mares que hi participen.

Consideren que aquest tipus de processos participatius poden resultar eines molt útils per continuar creant espais de reflexió i visibilització de diferents temàtiques. Com per exemple la sexualitat, la por al fracàs, l'assetjament escolar, etc.

Aquesta última trobada ha evidenciat que realment el desenvolupament del Photovoice ha anat més enllà de l'elaboració d'un producte visual, s'ha convertit en un procés compartit d'aprenentatge, de reflexió i transformació tant per als joves com per a les educadores.

10.3. Annex 3 - Diari de camp

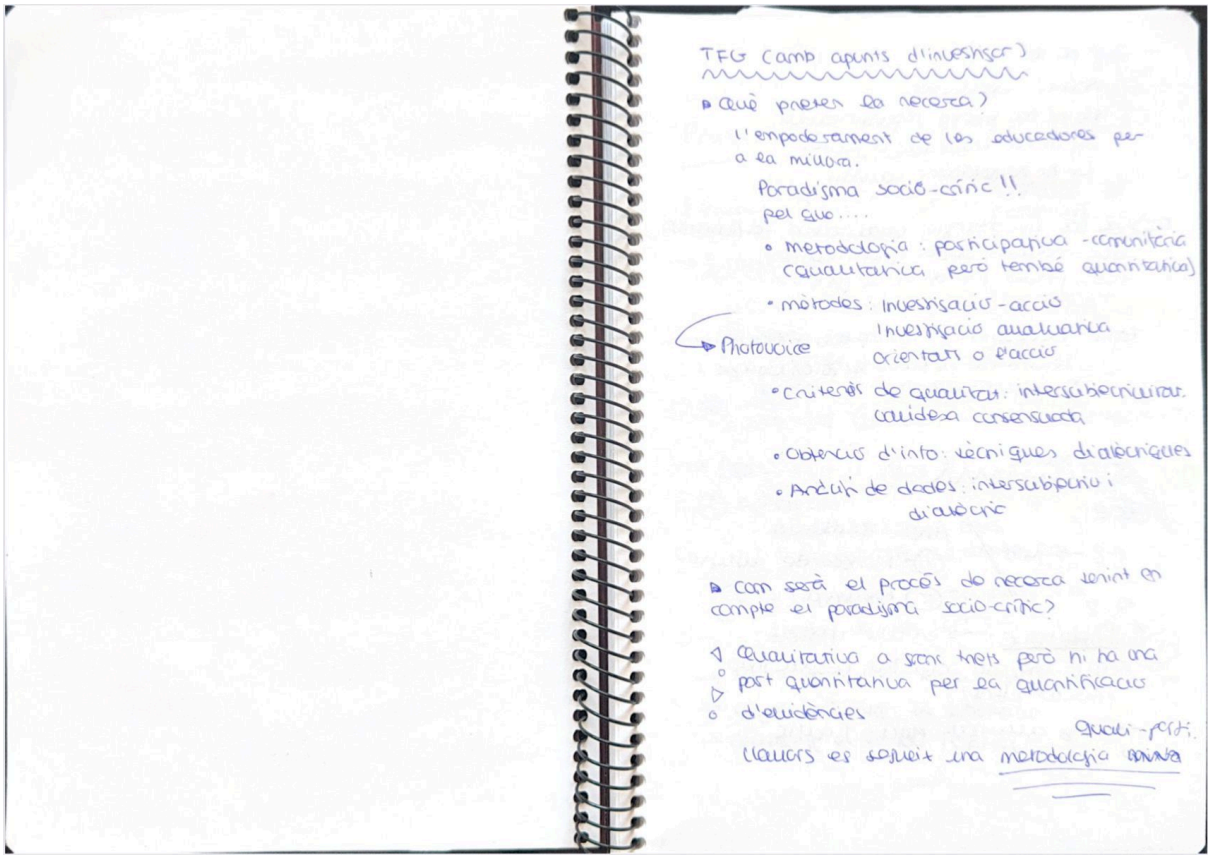

TFG (amb apunts d'investigació)

- Què pretén la recerca?
  - l'empoderament de les educadores per a la millora.
    Paradigma socio-crític !!
    pel que....
    - metodologia: participativa - comunitària (qualitativa però també quantitativa)
    - mètodes: investigació-acció
      investigació avaluativa
      orientada a l'acció
      - Photovoice
    - criteris de qualitat: intersubjectivitat, validesa consensuada
    - Obtenció d'info: tècniques dialògiques
    - Anàlisi de dades: intersubjectiu i dialògic

- Com serà el procés de recerca tenint en compte el paradigma socio-crític?
  - Qualitativa a sens dubte però hi ha una post quantitativa per la quantificació d'evidències
    Quali-post:
    Clavors es seguiria una metodologia mixta

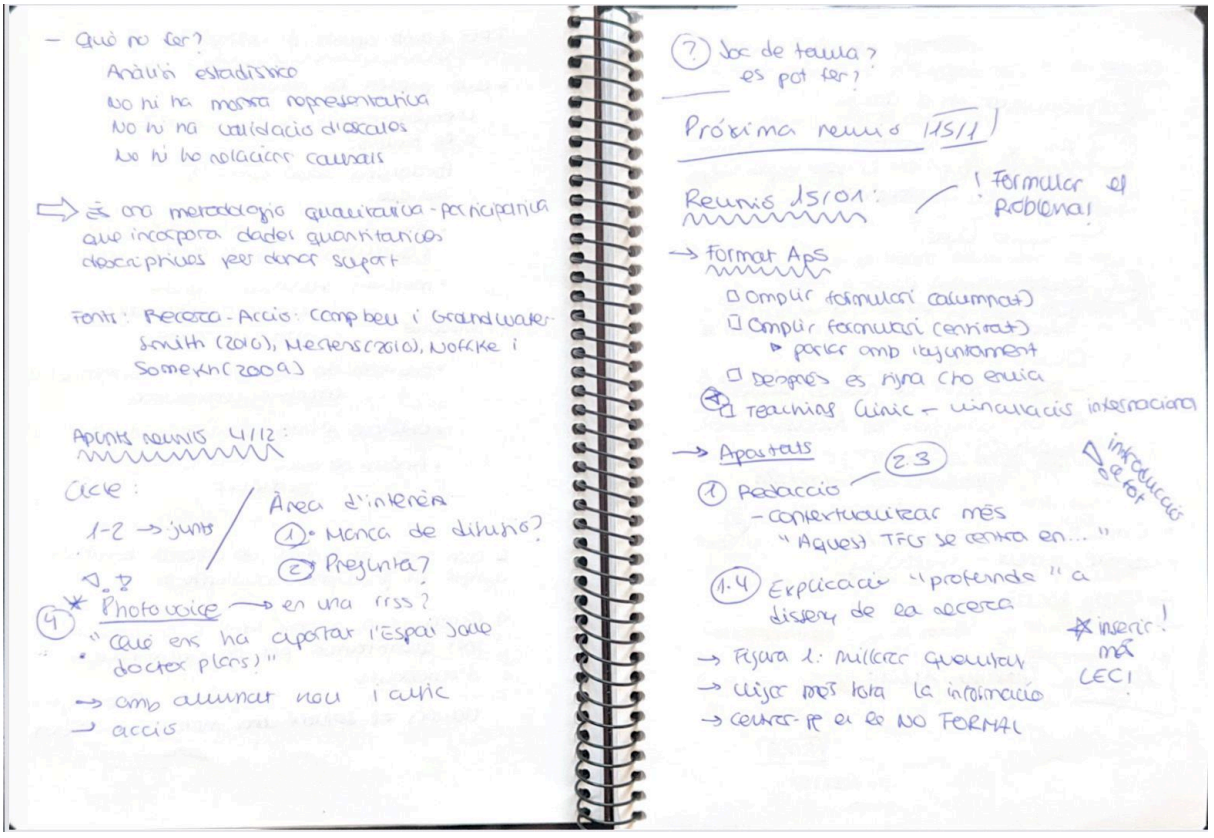

- Què no fer?
  Anàlisi estadístico
  No hi ha mostra representativa
  No hi ha validació d'escalas
  No hi ha relacions causals

⇨ És una metodologia qualitativa-participativa que incorpora dades quantitatives descriptives per donar suport

Font: Recerca-Acció: Campbell i Grandwaller-Smith (2010), Mertens (2010), Norkke i Somekh (2009)

Apunts reunió 4/12:

Cicle:
1-2 → juntes / Àrea d'interès
① Manca de difusió?
② Pregunta?
④ * Photovoice → en una rrss?
" Què ens ha aportat l'espai Jove doctor plens)"
→ amb alumnat nou i altre
→ accio

⑦ Joc de taula? es pot fer?

Pròxima reunió 14/11

Reunió 15/01: ! Formular el Problema!

→ format APS
- ☐ Omplir formulari (alumnat)
- ☐ Omplir formulari (centrat)
  - parlar amb l'ajuntament
- ☐ Després es fora cho envia
- ☐ Tècniques Clínic → vinculacio interoracional

→ Apostats (2.3)
① Redacció
- contextualitzar més
" Aquest TFG se centra en... "

(1.4) Explicació "profunda" a disseny de la recerca

→ Figura 1: millorar qualitat
→ Llegir més bota la informació
→ Centrar-se en el NO FORMAL

intervenció de fer

* inserir! més LEC!

Ordre

(2.1) Educació en el lleure

(2.4) Rol de la persona en la tasca professional i en el seu aprenentatge
- dins Ed. no formal
- Xavier Úcar

(2.2) ~~Recerca-Acció~~ Recerca Acció dins dels possibles; dissenys de recerca...
Quina recerca és per fer?
- Referències de recerca acció
- Fer ús d'apunts de recerca-acció + investigar!!

(2)
(3)

- Estructura de tot l'Index?
- Coneixement - metodologia
→ Imatge social
→

12/02 Pròxima reunió

(1) Redacció de la introducció
- ~~Fer~~ de l'apartat 2.3. Espai Jove a la contextualització
- "Aquest TFG se centra en..."

(4.4) Metodologia i criteris de qualitat
- explicació més profunda del disseny de la recerca (amb apunts d'investigar?)

(2.1) Educació en el lleure, educació formal i no formal
- centrar-se més en la educació no formal
- inserir en la LEC

√ CONUIS
1) Estructura del TFG (Index)
2) Un nou apartat en el marc teòric * l'àmbit socioeducatiu
3) Pla de treball * Enviar resum

→ Què plantejo fer?

~~6.1.~~ Photovoice — segueix la seva estructura

→ consentiment ! ← el comitè ètic ;
educadores +18
educadores -18

- començar a definir la pregunta.
- * informar als pares i mares

15/03
13/13:10h

Brainstorming
- Què ha canviat per a tu l'Espai Jove?
- Què significa per a mi l'Espai Jove?
- Què t'ha ensenyat l'Espai Jove?
- Què representa per a tu l'Espai Jove?

Diari de reunions!
- PACES) NO CAL
- Repasar (Fer powers amb els punts que vull tractar?
- Repassar els powers per als jocs

- Enviar missatges per a les reunions i que s'adapti
→ Teaching Clinic / és a nivell europeu
és investigació a partir de responding presence;

! Consentiment
! convenient el redactem ells / i el signem n3 - n7
-també cal que l'escrit no surti

↳ procés de recerca reflexió — diari de reflexió

adaptir-no a Annex!
- PAC 1 (1 - 5) ⇒ →
- PPEC 2 - EE → → reflexionar sobre el lleure, pregunta

PAC 3 → metodologia en curs bibliografia

1a tutoria 12/02
2a tutoria /04
3a tutoria /06

Photovoice com a producte final

Exposició fins el /02.
Biblioteca Humanitats

espai@ espai.photovoice@gmail.com

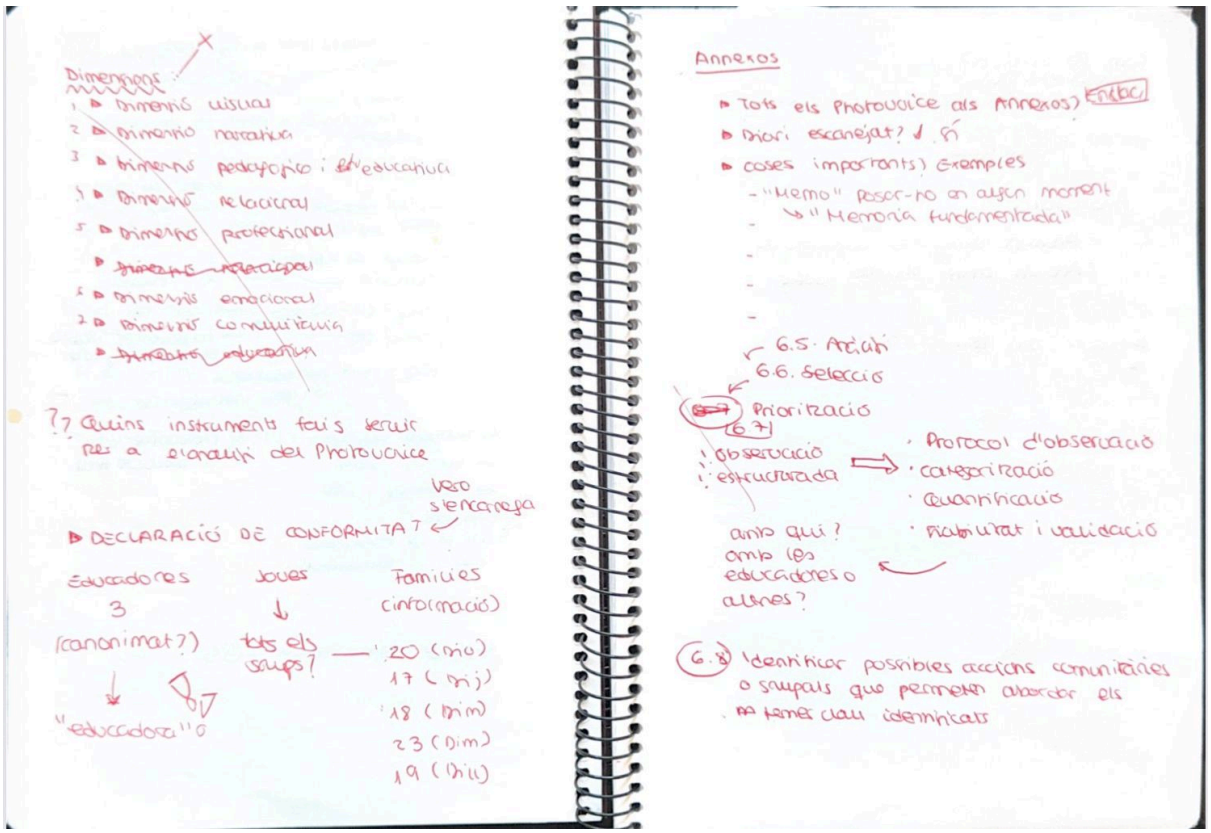

Dimensions
1. Dimensió visual
2. Dimensió narrativa
3. Dimensió pedagògica i ~~d~~ educativa
4. Dimensió relacional
5. Dimensió professional
6. ~~Dimensió participativa~~
7. Dimensió emocional
8. Dimensió comunitària
9. ~~Dimensió educativa~~

?? Quins instruments faig servir per a l'anàlisi del Photovoice

Veo si encaixa
▸ DECLARACIÓ DE CONFORMITAT

Educadores	Joves	Famílies
3	↓	(informació)
(anonimat?)	tots els grups?	20 (nia)
↓		17 (nia)
"educadora" o		18 (nim)
		23 (nim)
		19 (nia)

Annexos
- Tots els Photovoice als Annexos? Enllaç
- Diari escanejat? ✓ Sí
- coses importants) exemples
  - "Memo" fesser-ho en algun moment
    - "Memòria fundamentada"
  -
  -
  -

6.5. Anàlisi
6.6. Selecció
6.7 Priorització
Observació estructurada ⇒
- Protocol d'observació
- categorització
- Quantificació
- Fiabilitat i validació

amb qui? amb les educadores o altres?

6.8 Identificar possibles accions comunitàries o grupals que permetin abordar els temes clau identificats

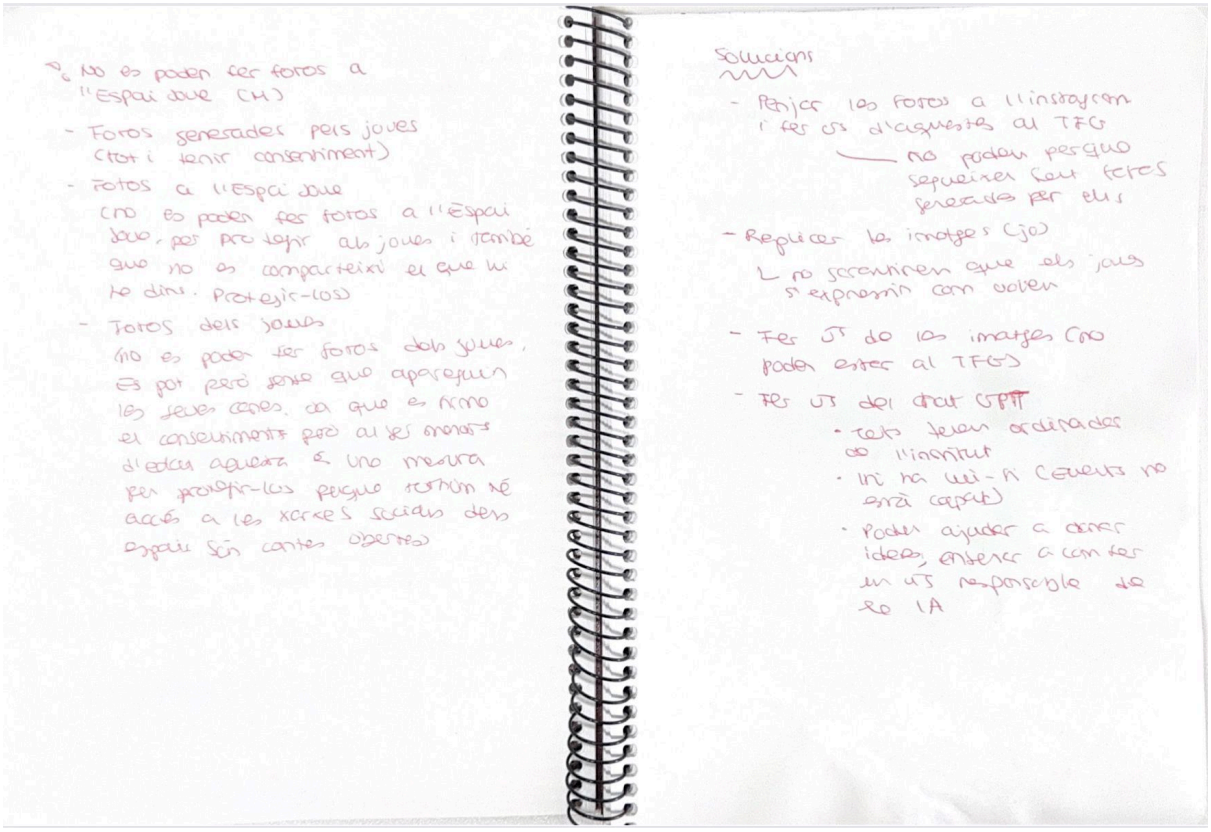

- No es poden fer fotos a l'Espai Jove (EJ)
- Fotos generades pels joves (tot i tenir consentiment)
- Fotos a l'Espai Jove (No es poden fer fotos a l'Espai Jove, per protegir als joves i també que no es comparteixi el que hi fan. Protegir-los)
- Fotos dels joves (No es poden fer fotos dels joves. Es pot però sense que apareguin les seves cares, ja que es ferm el consentiment però al ser menors d'edat aquesta és una mesura per protegir-los perquè tothom hi accés a les xarxes socials des d'un espai són cantes obertes)

Solucions
- Retirar les fotos a l'Instagram i fer les d'aquestes al TFG
  - no poden perquè sequeixen fent fotos generades per ells
- Replicar les imatges (jo)
  - no sereuniren que els joves s'expressin com volen
- Fer IT de les imatges (No poden estar al TFG)
- Fer IT del chat GPT
  - tots feien ordinadors de l'institut
  - Hi ha Wi-Fi (events no entra capsa)
  - Poden ajudar a donar idees, entenc a com fer un IT responsable de no IA

10.4. Annex 4 - Poster Photovoice a l'Espai Jove

10.5. Annex 5 - Planning Sessions

Fase x - Joves						
nº	**Què farem?**	**Activitats**	**Rol joves**	**Rol investigadores**	**Recursos**	**Resultats**
0 (22/04)	Reflexió prèvia:	- Reflexió individual sobre la pròpia vivència	Reflexió sobre l'experiència a l'Espai i la imatge	Guies de la reflexió i resolució de dubtes	- Reflexions individuals - Portàtil - Google Gemini	Primeres reflexions i identificació inicial d'emocions i significats
1 (29/04)	Introducció: Introduir el procés d'anàlisi que realitzarem + fitxa	- Divisió dels participants en tres grups equitatius. - Prova pilot: Anàlisi guiada de 3 imatges* (1 per cada grup) i després posada en comú. - Omplir fitxes individuals per reflexionar	Participen en anàlisi inicial i aprenen la metodologia	Guies, resolució de dubtes, aportacions a les reflexions i dinamització de l'activitat	- Fitxes d'anàlisi (Annex 6) - Imatges generades - Exemples d'altres anàlisis (hipotètics) - Música	Comprensió de l'objectiu del TFG, del Photovoice i inici de la reflexió col·lectiva
2 (6/05)	Anàlisi inicial: iniciar l'anàlisi col·lectiu de totes les imatges	- Divisió dels participants en tres grups equitatius. - Anàlisi grupal de les 15 imatges (5 per cada grup) i després posada en comú. - Omplir fitxes individuals per reflexionar.	Presenten les imatges i reflexions provocant un debat	Dinamitzen el diàleg i fomenten la participació de tots els/les joves facilitant el consens	- Fitxes d'anàlisi (Annex 6) - Imatges generades - Música	Primera identificació de significats i elements/temes recurrents amb els quals després es pot crear categories
3 (8/05)	Anàlisi profunda: Identificació de temes recurrents i profundització en la reflexió	- Presentació de totes les imatges + reflexions - Debat crític sobre si es senten realment identificats o no - Identificació de temes recurrents i aquells que no apareixen - Pluja d'idees per al títol del Photovoice	Analitzen, comparen i categoritzen el material creat			Aprofundiment en les reflexions i la interpretació de les vivències de cadascun + sentiment de pertinença
4 (13/05)	Selecció: Seleccionar les imatges i reflexions més representatives	- Revisió de totes les imatges - Votació individual - Debat i justificació - Selecció final de les imatges i el títol del Photovoice	Argumenten i defensen aquelles imatges que els hi fa sentir identificats		- Imatges generades - Música	Selecció final de fotografies i reflexions representatives

*Són les imatges generades per les educadores

Fase x - Educadores						
nº	**Què farem?**	**Activitats**	**Rol educadores**	**Rol investigadora (Daniela)**	**Recursos**	**Resultats**
1 (24/04)	Anàlisi inicial: anàlisi col·lectiu de totes les imatges generades juntament amb les reflexions	- Lectura conjunta amb les educadores de les reflexions elaborades pels joves - Identificació de temes clau (Annex 5) i també necessitats, emocions i experiències presents en les narratives - Relació de les reflexions amb la pràctica socioeducativa real de l'Espai Jove	Aporten miruna ada educativa i comparteixen experiències professionals relacionades amb les reflexions del jovent	Dinamització de l'activitat, guia durant l'anàlisi i dur a terme el recull de les aportacions de les educadores	- Reflexions generades	Identificació compartida de categories i aprofundiment en la interpretació socioeducativa de les experiències dels joves
2 (15/05)	Revisió: anàlisi col·lectiu del producte visual final	- Revisió de les imatges generades en busca d'aspectes censurables i/o no representatius de l'Espai Jove - Reflexió sobre si les imatges representen adequadament les experiències dels joves i les pràctiques que es realitzen - Valoració dels límits ètics i de protecció de dades + de la capacitat de les imatges per visibilitzar la pràctica socioeducativa	Analitzen les imatges seleccionades, valoren els límits educatius i ètics i aporten la seva mirada i expreiència professional sobre la representació dels joves i de l'Espai Jove a través d'aquests	Dur a terme el recull de les aportacions de les educadores	- Reflexions generades - Imatges generades	Validació del producte visual final i identificació dels límits ètics i institucionals relacionats amb la representació i difusió de les experiències dels joves

10.6. Annex 6 - Fitxes de reflexió

"Com ens educa l'Espai Jove?"
sessió 0

1. Què presenta la teva imatge?
Explica què hi surt, o què volies respresentar en aquell moment

2. Què està passant en aquesta escena?
Si hi surten persones pots explicar què'fan, sino també pots expressar què senties o què pasava

3. Per què creus que això mostra que l'Espai Jove educa?
Què aprens? Què és el que t'agrada i el que no? Quines coses fas al centre?

4. Quin impacte té això en tu?
Com et fa sentir? T'ha ajudat l'Espai en alguna cosa?

Aprenem a analitzar imatges
sessió 1

1. Què és el primer que t'ha cridat l'atenció?
Explica què hi surt, quins elements destaquen?

2. Quin missatge i emocions creus que transmet?
Què creus que volia expressar la persona que ha fet la imatge?

3. Aquesta situació passa a l'Espai Jove?
Si? No? Justifica-ho

4. Què creus que diu aquesta imatge sobre l'Espai Jove?
Digues la veritat!

Categoritzem!
sessió 3

1. Quin tema creus que representa aquesta imatge? Perquè?

IMATGE ____
- ◯ Relacions i convivència
- ◯ Motivació i activitats
- ◯ Educadores com a referents
- ◯ Espai Jove com a un espai segur
- ◯ Espai Jove com a obligació
- ◯ Altres... _____

IMATGE ____
- ◯ Relacions i convivència
- ◯ Motivació i activitats
- ◯ Educadores com a referents
- ◯ Espai Jove com a un espai segur
- ◯ Espai Jove com a obligació
- ◯ Altres... _____

IMATGE ____
- ◯ Relacions i convivència
- ◯ Motivació i activitats
- ◯ Educadores com a referents
- ◯ Espai Jove com a un espai segur
- ◯ Espai Jove com a obligació
- ◯ Altres... _____

IMATGE ____
- ◯ Relacions i convivència
- ◯ Motivació i activitats
- ◯ Educadores com a referents
- ◯ Espai Jove com a un espai segur
- ◯ Espai Jove com a obligació
- ◯ Altres... _____

IMATGE ____
- ◯ Relacions i convivència
- ◯ Motivació i activitats
- ◯ Educadores com a referents
- ◯ Espai Jove com a un espai segur
- ◯ Espai Jove com a obligació
- ◯ Altres... _____

2. Et sents identificat/da?

10.7. Annex 7 - Temes clau

Aquestes categories es van crear a partir del procés d'anàlisi de les imatges generades i reflexions elaborades pels participants durant la primera sessió d'anàlisi del Photovoice amb les educadores, entre la cuarta i cinquena trobada amb el grup de discussió:

C1: Les relacions i la convivència

Les reflexions reflexen la creació de vincles, convivències i relacions interpersonals com elements esencial dins de l'Espai Jove. Destaquen que l'Espai com un lloc on poden conèixer a persones diferents, generar noves relacions d'amistat i aprendre a conviure des del recte, sense tenir en compte aspectes superficials com: la raça, l'aparença, preferencies musicals, gustos, etc. Es posa en valor el sentiment de pertinença al grup de joves, la capacitat de l'Espai per a que es doni aquest cohesió i la inclusió social.

C2:Les educadores com a referents

Es fa referència al paper de les educadores de l'Espai Jove com a figures de confiança, suport i acompanyament tant emocional, personal com academic. Les reflexions mostren que no es perceben a les educadores com professores, sino com a guies en diferents aspectes del seu desenvolupament integral. No només actuen com a educadores, sinó que actuen com a figures que generen un clima de confiança en el centre, escoltant, donan aportacions rellevants per a ells i elles, i seguretat emocional.

C3:La motivació de realitzar dinàmiques diferents

S'entén que les experiències educatives (activitats i dinàmiques que es desenvolupen a l'Espai Jove) es valoren positivament per part del jovent gràcies a la varietat d'activitats i la possibilitat d'aprendre coses noves d'una manera diferent a l'institut. Tot i que inicialment poden mostrar desmotivació o resistència, ja sigui perque tenen altres extraescolar o activitats d'oci, les dinàmiques acaben generant interès, participació i aprenentatge significatius intrísincament relacionats amb la vida quotidiana.

C4:L'Espai Jove com un espai segur

Es defineix l'Espai Jove com un lloc de protecció, tranquil·litat i llibertat d'expressió. El jovent descriu l'Espai com un entorn on poden ser ells mateixos, expressar emocions i sentir-se escoltats sense ser jutjats. També es destaca la funció de refugi emocional davant dificultats personals, familiars o escolars, així com la sensació de calma, estabilitat i benestar que proporciona el centre.

C5: L'Espai Jove com a obligació

En base a l'aportació d'experiències i percepcions del jovent que inicialment viuen l'assistència a l'Espai Jove com una obligació o una activitat imposada. Tot i això, moltes de les reflexions mostren una evolució positiva, ja que, amb el temps, els participants acaben reconeixent el valor educatiu, relacional i personal de l'Espai. Aquesta categoria permet evidenciar les resistències inicials del jovent, però també la capacitat de l'Espai per transformar aquestes percepcions mitjançant el vincle, les activitats i la participació.

10.8. Annex 8 - Producte final

Per mi la salut mental és trobar un equilibri dins la teva vida. Estar a gust amb tu mateix i conèixer-te, Saber com funciones, treballar-te per millorar i prioritzar-te quan es necessita.
TRANQUIL·LITAT
La salut mental és trobar-se bé amb un mateix, aconseguir un estat de pau
VIDA
Situació inicial amb les ulleres negres
Amb les ulleres translúcides
Què ha passat quan heu fet el canvi d'ulleres?
Em sento sola, no tinc amics. No em sento acceptada, em sento rebutjada
Realment no tinc molts amics, però tampoc faig res per canviar-ho. No és que em rebutgin, sinó que m'aillo jo mateixa i no dono peu a socialitzar.
M'ha ajudat a adonar-me que ja tinc el control de canviar aquesta situació. I m'he decidit apuntar a una activitat per conèixer a més gent.
"Forever winter" Taylor Swift
"Bipolar" Vega
"911"
Gran atlas del mundo
Religiones del Mundo
LA BIBLIA
LA TORAH
espai
jove

Podem parlar sense por
No hi ha nois i noies, som els joves

Aprenem de la vida real
Ens tracten com a adults
Podem desconnectar
A l'Espai som iguals
DOMINO
MEMORY GAME

10.9. Annex 9 - Resum de reflexions

	Reflexió (Sessió 0)	Punts importants a destacar (anàlisi)	Categoria (Sessió 3)				
			C1	C2	C3	C4	C5
A1	Quan entra una persona nova a l'Espai mai parla, però gràcies a les nostres professores el nou/va sempre acaba sent part de la colla. Per molt que siguem diferents som iguals, i així és com em sento jo.	L'Espai Jove és un espai que afavoreix la integració de tots els que hi participen, el paper de les educadores és clau perquè es generi aquesta cohesió de grup i fan que el jovent nouvingut a l'Espai se sentin acceptats i part del grup.	X	X			
A2	Sempre que em passa alguna cosa, quan em preocupo massa, parlo amb les professores, ja que m'han ensenyat que no estic sol/a i que sempre tindre algú que em faci costat.	Les educadores es perceben com a figures de confiança i suport emocional. El jovent sent que pot compartir les seves preocupacions i que estan sols davant les diferents dificultats personals a les quals es poden trobar en la seva vida, reforçant que la funció de l'Espai Jove és un lloc d'acompanyament en els diferents aspectes de la seva vida.		X		X	
A3	Sempre que vinc a l'Espai he de vindre amb la motxilla d'altre extraescolar, em vindria millor anar directament a l'altre, però tot i que sigui una hora necessito vindre per poder organitzar-me.	L'Espai Jove se sent com un espai segur i que fa que els joves sentin estabilitat. Tot i les activitats extraescolars i el cansament de totes les hores que es passen a classe, els agrada vindre al centre per poder organitzar-se, fer deures i, en molts cops, descansar la seva ment.				X	
A4	Vaig a l'Espai amb persones amb els que no hagués parlat mai a classe, tot i que anem a la mateixa classe. Aquí he après que no hem de tenir prejudicis i que no sabem on podrem trobar les millors amistats.	Es demostra que l'Espai Jove facilitat i crea relacions entre diferents joves que habitualment no interactuarien en altres contextos, com per exemple l'escola deixant de banda els prejudicis i destacant la creació de noves amistats basades en la convivència i el respecte.	X				
A5	Que totes les activitats que fem sempre ens ensenyen alguna cosa. Tot i que no tinguem ganes de fer-les sempre ens acaben agradant i les hi trobem el sentit.	Les dinàmiques i activitats de l'Espai Jove tenen una intencionalitat educativa. Tot i que al principi hi ha resistències, els joves acaben trobant sentit a les activitats i valoren positivament els aprenentatges que es generen.			X		
A6	Faig moltes coses al dia, i l'Espai és l'únic lloc on puc dedicar-me a deixar la ment en blanc i aprendre coses noves. No em fan sentir com si no hagués de fer les coses que m'agraden i a l'Espai Jove és l'únic lloc on estic tranquil/a.	Entenen l'Espai Jove com un espai de desconnexió on preval el benestar emocional. Els joves destaquen que és un lloc on poden relaxar-se, sentir-se en pau i aprendre al seu ritme sense pressions externes.				X	

	Reflexió (Sessió 0)	Punts importants a destacar (análisi)	Categoria (Sessió 3)				
			C1	C2	C3	C4	C5
A7	Tot i que no m'agrada estar aquí, i el que més m'agrada és jugar al futbolí, els meus punts d'actituds m'han ajudat a aprovar i que a casa estiguin més contents amb mi.	Tot i que alguns dels joves perceben inicialment l'Espai Jove com una obligació o un espai en el qual només passen el temps i fer activitats lúdiques, reconeixen els efectes positius que té en el seu comportament, actitud i rendiment acadèmic.					X
A8	Molts cops quan em quedo sol/a a casa no sé què cuinar i els meus pares no em deixen fer servir el foc. Però hem après noves receptes em sento amb confiança de fer coses noves.	Aquesta reflexió demostra que l'Espai Jove ajuda el jovent a sentir-se persones més autònomes en el seu dia a dia. Que els ajuda, mitjançant activitats, a adquirir confiança.			X		
A9	Els meus pares no em deixen vindre a l'Espai per la meva religió, però aquest és un lloc en què puc vindre per parlar del meu futur. On puc demanar ajuda i orientació per convertir-me en la persona que vull ser.	Es reflecteix que l'Espai Jove és un espai d'orientació i suportant davant les limitacions del seu entorn. Els joves troben un lloc on pensar en el seu present, futur i a més a més sentir-se escoltats.		X		X	
A10	No totes les activitats tenen sexe. Molts cops fem activitats que als nois els hi semblen coses de noies, però de vegades gaudeixen més que nosaltres. Aprenem que no tenim per què dir quines coses són de nois i quines de noies.	L'Espai Jove és un lloc on es vetlla per la igualtat i la ruptura d'estereotips de gènere, provocant que el jovent aprengui a qüestionar-se les seves pròpies idees sexistes concebudes, fomentant la convivència i el respecte.	X				
A11	A classe sempre em diuen que molesto, però aquí no em fan sentir malament quan no vull estudiar més o no entenc les coses. Les professores m'ajuden a entendre-ho tot.	Es reflecteix les diferències entre l'experiència escolar i la vivència dins de l'Espai, la manera en la qual s'educa. Els joves no se senten jutjats i en comptes de ser rebutjats reben suport i ajuda per comprendre el temari al seu ritme.		X		X	
A12	Al principi creia que vindre aquí era una perduda de temps, però ara tinc moltes de ganes vindre per què ara tinc una cosa a fer coses que m'agraden i parlar amb els meus amics.	Es mostra l'evolució i la perduda dels estigmes davant l'Espai Jove, on inicialment es veia com una pèrdua de temps i acaba convertint-se en un espai de motivació, on es poden fer noves relacions socials i aprendre a partir d'activitats innovadores.	X		X		

	Reflexió (Sessió 0)	Punts importants a destacar (análisi)	Categoria (Sessió 3)				
			C1	C2	C3	C4	C5
A13	Aprenc més que a classe, perque a part de fer deures ens ensenyen coses bàsiques que a classe no ens expliquen. Ens fan sentir més adults i que no som tontos/es per no saber segons quines coses.	A l'Espai Jove no es duen a terme no només deures i repàs, sino que el centre els hi proporciona noves habilitats útils per a la vida i que se'l tracta des del respecte, sense fer-los sentir de manera inferior per no tindre el nivell de coneixement esperats.			X		
A14	Sento que a l'Espai puc expresar-me de manera lliure i sense que ningú em digui res. I que sempre tindre a una persona que m'escolti i amb la que puc parlar com les professores.	S'evidencia la importància del tracte proper i respectuós de les educadores per a que jovent es desenvolupi de manera intergal. Els joves valoren poder parlar de temes importants i personals, més enllà del currículum escolar, sense sentir-se infantilitzats.		X		X	
A15	Les professores no ens tracten com si fossin nens petits, i parlem de coses real com per exemple les relacions sexuals, les malalties mentals, i relacions amb amics/gues i tenim una persona amb la qual parlar.	S'evidencia la importància del tracte proper i respectuós de les educadores per a que jovent es desenvolupi de manera intergal. Els joves valoren poder parlar de temes importants i personals, més enllà del currículum escolar, sense sentir-se infantilitzats.		X			
A16	L'Espai m'ha ajudat a entendre que demanar ajuda no és dolent. I que si de vegades no sabem com dir les coses, sempre podem comptar amb les professores per a treure les paraules.	Es refereixen a les educadores com a figures que faciliten l'expressió emocional, agents que garanteixen el suport personal de cadascun dels participants. La reflexió ens indica que l'Espai Jove ajuda al jovent a normalitzar el fet de demanar ajuda.		X			
A17	A vegades el que vull es anar al parc amb els meus amics, però els amics que tinc a l'Espai em convencen sempre de fer les dinámiques i m'ajuden a passar-m'ho bé tot i que em semblin una tonteria.	Molts del joves encara presenten resistències per assistir a l'Espai Jove, però els seus companys afavoreixen la participació d'aquests. Provocant així que la percepció negativa que tenen es transformi en participació i creació de vincles entre joves.	X		X		
A18	Aquí a l'Espai hi ha gent de moltes parts i de diferents barris, tot i que no pensem el mateix i som molt diferents he après a controlar-me i discutir a la gent. M'han ajudat a fer amics.	Aquesta reflexió demostra que l'Espai Jove és un lloc on joves de diverses cultures aprenen a respectar les diferents opinions i els diferents modes de ser. Demostrant que l'important que és l'Espai Jove per a la formació d'amistats i relacions positives.	X				

	Reflexió (Sessió 0)	Punts importants a destacar (análisi)	Categoria (Sessió 3)				
			C1	C2	C3	C4	C5
A19	M'agrada estar a l'Espai, fins i tot quan és estiu. Fem coses diferents i tindre amics fora de l'institut m'agrada.	Es mostra que l'Espai Jove és un lloc atractiu també fora de l'institut. Destaca que s'ha creat un vincle emocional amb el que representa l'Espai Jove per a ells. Valorant de manera positiva les activitats diferents i la possibilitat de crear amistats en altres espais que no siguin el centre escolar.	X		X		
A20	Des que vinc aquí les activitats que fem no es repeteixen, i sempre aprenem coses noves. No només fem deures, també ensenyen coses que ens serveixen per al nostre dia a dia, coses que fem servir en altres àmbits de la nostra vida.	Aquesta reflexió expressa la gran varietat d'activitats de l'Espai Jove destaca per la seva utilitat que es dona en la vida real dels joves i l'impacte positiu que genera en ells. Els aprenentatges de l'Espai tenen una aplicació real en els diferents àmbits de la seva vida.			X		
A21	No m'agrada celebrar el meu aniversari per què crec que no és un dia important, però des que vinc a l'Espai em sento especial en el meu dia.	La reflexió destaca la importància del reconeixement personal i emocional dins l'Espai Jove per part de les educadores. Se senten valorats i valorades en els diferents aspectes de la seva vida, com el seu aniversari i/o altres situacions que reforcen el vincle afectiu amb el grup que formen juntament amb les educadores.				X	
A22	Ens parlen de manera oberta i fan xerrades de coses importants per a nosaltres. Tenen en compte les nostres opinions i mai ens silencien. No a tots llocs ens podem sentir així de bé.	Es demostra que els joves valoren de manera positiva que les seves opinions siguin escoltades i tingudes en compte, on les seves participacions compten i no es queden en l'oblit. L'Espai Jove és percebut com un espai segur on poden parlar lliurement de temes importants per a ells com a adolescents.		X		X	
A23	El futur és una de les coses que més em preocupa, i l'Espai és un lloc en el qual em puc parar a pensar i prioritzar-me sense tindre en compte el que la resta pot pensar de mi.	Aquesta reflexió fa evident que l'Espai Jove funciona com un espai de reflexió personal i emocional. On tots els participants tenen un lloc on pensar en el seu futur i prioritzar-se a ells mateixos sense ser jutjats.				X	
A24	Sempre que no tenim deures, les professores saben quines activitats donar-nos per millorar a l'institut. Coneixen les nostres dificultats, les nostres preocupacions i ens ajuden a millorar en tot.	La reflexió destaca el valor real que té la que les educadores coneguin en detall la situació acadèmica de tots els joves. El suport acadèmic i emocional no és general, sinó individual, fent que les necessitats i dificultats de cada participant es resolguin de manera satisfactòria.		X			

	Reflexió (Sessió 0)	Punts importants a destacar (anàlisi)	Categoria (Sessió 3)				
			C1	C2	C3	C4	C5
A25	Hi ha tardes que es fan molt llargues i que no vull vindre, però tot i que no m'agradi sempre acabo escoltant del que parlen per què les professores em tenen en compte tot i que no vulgui participar.	Aquesta reflexió demostra que tot i que alguns joves assisteixen a l'Espai Jove sense motivació en un inici, les educadores aconsegueixen implicar a tots els joves progressivament fent-los sentir part del grup i escoltats.		X			X
A26	L'Espai és un lloc en què no he de fingir ser qui no soc. Puc parlar de manera oberta i fer noves amistats. Sento que si no tingués l'Espai no podria ser qui realment soc.	La reflexió evidencia que l'Espai Jove és un centre que els participants el perceben com a un espai on poden ser ells mateixos sense necessitat de fingir una persona que no són. Destacant també la llibertat d'expressió i la creació de nou vincles d'amistat.	X			X	
A27	Després de passar tot el dia a l'institut estic molt cansat/da com per vindre, però sempre acabo venint per què sé que farem una cosa diferent i no em vull perdre el que fem.	Es tracta de reflectir la motivació, que tot i el cansament després de totes les hores que els joves es passen a l'institut, els joves mantenen l'interès a assistir a l'Espai Jove per les activitats, ja que les comprenen com dinàmiques diferents i atractives per a les seves situacions personals i emocionals.			X		X
A28	A casa les coses no van bé, i a l'institut no em deixen tranquil amb aquest tema. Però a l'Espai és l'únic lloc on el puc ser jo i parlar com si fos un/a adolescent normal.	Aquesta reflexió evidencia que l'Espai Jove actua com a un refugi emocional, un espai segur, davant les diferents problemàtiques familiars i escolars a les quals s'enfronten, un espai on sentir-se ells i elles mateixes i poder expressar-se lliurement.				X	
A29	A vegades les activitats que fem no tenen res a veure amb el que hem fet el nostre dia, i ens ajuda a desconnectar. Sempre ens deixen fer el que volem, però acabem fent les activitats que ens diuen per què ens fan sentir motivats/des.	La reflexió demostra que la funció de les activitats no són únicament lúdiques, sinó que també són eines de desconnexió emocional. Els joves acaben participant en les diferents dinàmiques que proporciona l'Espai Jove, ja que se senten motivats i còmodes dins l'espai per aprendre coses noves.			X		
A30	De vegades sento que les professores són les meves amigues, tot i que em renyen quan no faig les coses bé, sento que puc confiar en elles sempre que tinc un dubte de la meva vida. I em fan sentir millor.	Aquesta reflexió evidencia que el vincle emocional construït entre els joves i les educadores va més enllà d'una relació basada en la transferència de coneixements. Les educadores són percebudes com a figures de confiança que són capaces de posar límits, però també d'oferir suport i ajuda personal sempre que el necessiten.		X		X	

Reflexions de les educadores (servirán de guia per a les diferents sessions)		
I1	Cada minut que passem a l'Espai Jove amb els nois i noies conta. És un centre en el que passi el que passi, els hi servirà per al seu futur.	En aquesta reflexió es destaca la importància del temps que es comparteix a l'Espai Jove. Reflexa que les educadores consideren que tots els moments que es viuen al centre té un impacte positiu en el futur de els i les joves de manera personal i social. Això evidencia l'existència de la mirada educativa i l'acompanyament constant que hi ha darrere la realització d'activitats i dinàmiques quotidianes, però que realment compten amb molta preparació i organització prèvia.
I2	No tots tenen el mateix ritme, altres són més ràpids que altres, però aquells que van lents, pregunten i entenen, sempre guanyen.	Aquesta reflexió tracta d'expressar que cada jove té el seu propi procés d'aprenentatge, i que l'Espai Jove és un centre que respecta el ritme de cadascun dels joves. Es destaca la importància d'aspectes com la participació a través de la realització de preguntes, esforçar-se i entendre diferents aspectes a anar més ràpidament que la resta de companys. Es fa valdre l'acompanyament educatiu per part de les educadores, i la paciència per ambdues parts (dels joves i les educadores) durant el procés d'aprenentatge.

10.10. Annex 10 - Imatges generades

A1

A2

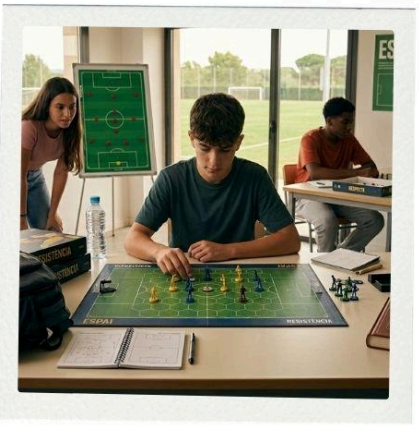

A3

A4

A5

A6

A7

A8

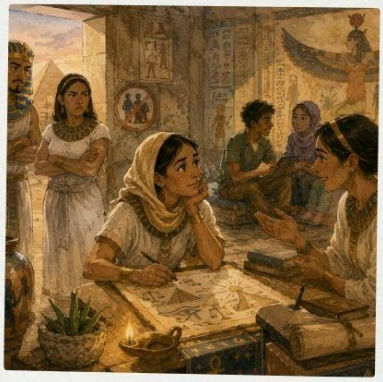

A9

A10

A11

A12

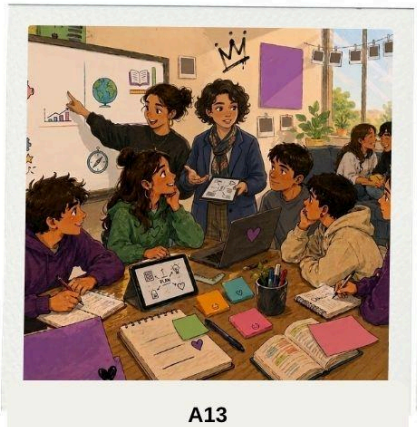

A13

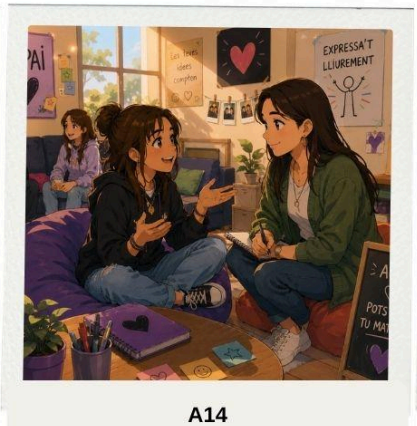

A14

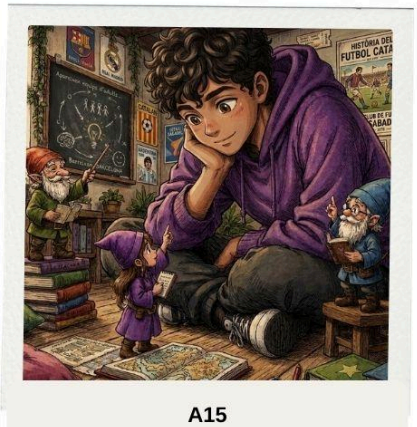

A15

A16

A17

A18

A19

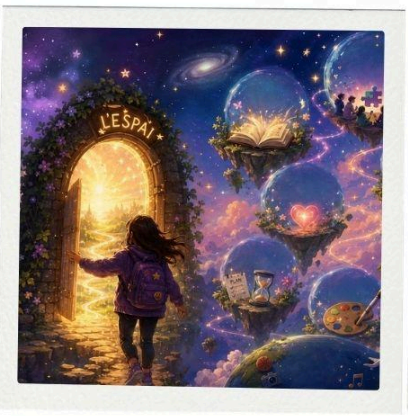

A20

A21

A22

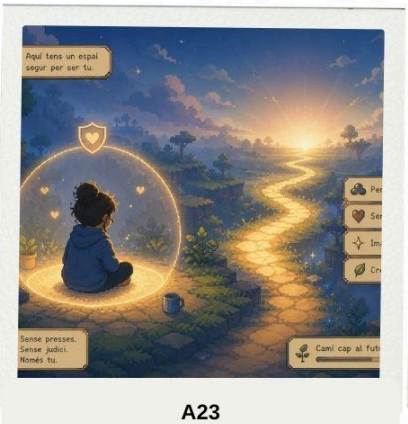

A23

A24

A25

A26

A27

A28

A29

A30

I1

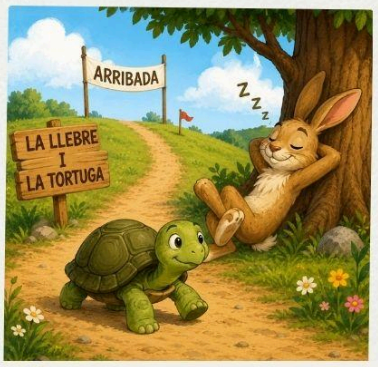

I2